DUK.1711.1.2017

Protokół

kontroli planowej przeprowadzonej w Miejskim Zarządzie Ulic i Mostów w Tychach w dniach od 2.02.2017 r. do 24.02.2017 r. przez mgr [redacted], naczelnika Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy, mgr [redacted] oraz mgr [redacted], inspektorów Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy na podstawie upoważnień, odpowiednio nr 0052.1/4/17, 0052.1/5/17 oraz 0052.1/6/17 z dnia 31.01.2017 r. wydanych przez Prezydenta Miasta Tychy.

Zakres kontroli:

Zamówienia publiczne, księgowość i sprawozdawczość, gospodarka majątkiem trwałym oraz gospodarność dysponowania przyznanymi środkami budżetowymi w latach 2015 i 2016.

1. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.),
- Zarządzenie nr 0050/379/15 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie Regulaminu przeprowadzania kontroli przez pracowników Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy.

2. Dane identyfikujące jednostkę

2.1. Podstawa prawna funkcjonowania jednostki:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1440 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r.

poz. 2164 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2031 z późn. zm.),
- Uchwała nr XXX/624/13 Rady Miasta Tychy z dnia 25.04.2013 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 0150/382/2000 Rady Miasta Tychy z dnia 27.01.2000 r. w sprawie przyjęcia statutu Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach,
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 902 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.),

2.2. Organizacja, przedmiot i zakres działania kontrolowanej jednostki:

Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tychach jest jednostką budżetową, powołaną Uchwałą Rady Miejskiej w Tychach Nr 150/319/99 z dnia 28.10.1999 r. Przedmiotem działania jednostki jest sprawowanie zarządu drogami w imieniu Zarządcy dróg tj.: Prezydenta Miasta Tychy na zasadzie art. 21 ust. 1 ustawy o drogach publicznych. W zakresie wykonywania swoich obowiązków w imieniu Prezydenta Miasta Tychy jednostka jest organem władzy publicznej z zakresu administracji drogowej.

Do zadań MZUiM w Tychach należy w szczególności:

- opracowanie projektów planów rozwoju sieci drogowej oraz bieżące informowanie o tych planach organów właściwych do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opracowanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich,
- pełnienie funkcji inwestora,
- utrzymanie nawierzchni dróg, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą,
- utrzymanie Systemu Informacji Miejskiej SIM dla Miasta Tychy,
- realizacja zadań w zakresie inżynierii ruchu,
- przygotowanie infrastruktury drogowej dla potrzeb obronnych oraz wykonywanie innych zadań na rzecz obronności kraju,
- koordynacja robót w pasie drogowym,

- wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego, na zjazdy z dróg oraz pobieranie opłat i kar pieniężnych,
- prowadzenie ewidencji dróg, obiektów mostowych, tuneli i przepustów oraz udostępnianie ich na żądanie uprawnionych organów,
- sporządzanie informacji o drogach publicznych oraz przekazywanie ich Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad,
- przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających,
- przeciwdziałanie niszczeniu dróg przez ich użytkowników,
- przeciwdziałanie niekorzystnym przeobrażeniom środowiska mogącym powstać lub powstającym w następstwie budowy lub utrzymania dróg,
- wprowadzenie ograniczeń bądź zamykanie dróg i drogowych obiektów inżynierskich dla ruchu oraz wyznaczanie objazdów drogami różnych kategorii gdy występuje bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa osób lub mienia,
- dokonywanie okresowych pomiarów ruchu drogowego,
- utrzymywanie zieleni przydrożnej, w tym sadzenie i usuwanie drzew oraz krzewów,
- nabywanie nieruchomości pod pasy drogowe dróg publicznych i gospodarowanie nimi w ramach posiadanego prawa do tych nieruchomości,
- nabywanie innych nieruchomości na potrzeby zarządzania drogami i gospodarowanie nimi w ramach posiadanego prawa do tych nieruchomości.

Ponadto do zadań kontrolowanej jednostki budżetowej należy:

- organizowanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych w ramach przekazywanych na ten cel środków finansowych,
- pobieranie opłat parkingowych,
- świadczenie usług w zakresie wynajmowania miejsc parkingowych na nieruchomościach znajdujących się w pasie drogowym dróg publicznych, którymi jednostka gospodaruje w ramach posiadanego prawa do tych nieruchomości.

2.3. Kierownictwo jednostki:

- mgr inż. [redacted] – Dyrektor Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach od dnia 1.04.2003 r. do nadal,
- mgr [redacted] – Główny Księgowy Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach od dnia 2.12.2002 r. do nadal.

3. Dokumentacja poddana kontroli

- Unormowania wewnętrzne regulujące działalność jednostki,
- Sprawozdania Rb-28S, Rb-27S oraz Rb-N i Rb-Z za okresy wskazane w protokole,
- Zestawienia obrotów i sald za okresy wskazane w protokole kontroli,
- Dokumentacja dotycząca ewidencji i gospodarki majątkiem trwałym,
- Dokumenty źródłowe, wyciągi bankowe, karty kontowe, faktury dotyczące poniesionych wydatków za okresy wymienione w protokole,
- Dokumentacja dotycząca obrotu gotówkowego za okresy wymienione w protokole,
- Wyrywkowo umowy i dokumenty związane z udzielonymi zamówieniami publicznymi,
- Kartoteki wynagrodzeń i akta osobowe wybranych pracowników,
- Ewidencje przebiegu pojazdów i wybrane umowy z pracownikami na użytkowanie prywatnych samochodów do celów służbowych za 2016 rok,
- Dziennik za okres od stycznia do grudnia 2015 rok,
- Wyrywkowo dokumentacja dotycząca opłat dodatkowych,
- Dokumentacja związana z inwentaryzacją.

4. Ustalenia kontroli

4.1. Księgowość i sprawozdawczość jednostki

Działalność kontrolowanej jednostki została uregulowana przez Dyrektora Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach m.in. następującymi unormowaniami wewnętrznymi:

- Zarządzenie nr 13/2010 z dnia 25.11.2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości,
- Instrukcja kasowa z dnia 2.01.2008 r.,
- Zarządzenie nr 5/2000 z dnia 3.01.2000 r. wprowadzające m. in. Instrukcję obiegu dokumentów księgowych (załącznik nr 5),
- Zarządzenie nr 3/2010 z dnia 01.04.2010 r. w sprawie gospodarki drukami ścisłego zarachowania,
- Zarządzenie nr 10/2005 z dnia 20.12.2005 r. w sprawie gospodarowania środkami ochrony indywidualnej oraz odzieżą i obuwiem roboczym wraz z późn.zm.,
- Zarządzenie nr 2/2014 z dnia 03.03.2014 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki za jeden kilometr przebiegu oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania przez pracownika w celach służbowych samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy,
- Zarządzenie nr 7/2015 z dnia 6.10.2015 r. wprowadzające Regulamin wynagradzania pracowników Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach,
- Zarządzenie nr 2/2016 z dnia 15.01.2016 r. w sprawie wprowadzenia zmiany do Regulaminu wynagradzania pracowników Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach z dnia 6.10.2015 r.

Analiza przedłożonej dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości wprowadzone Zarządzeniem nr 13/2010 Dyrektora MZUiM w Tychach z dnia 25.11.2010 r. wykazała, **iż jednostka nie dokonała jej aktualizacji do zmian organizacyjnych zachodzących w jednostce tj. zmiany programu komputerowego w 2016 r. Tym samym stwierdzono niezgodność z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o rachunkowości** wskazujący, iż posiadana dokumentacja opisująca sposób prowadzenia ksiąg w jednostce, powinna zawierać co najmniej opis systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. **Nie dokonano również aktualizacji polityki rachunkowości do obowiązujących przepisów tj. regulacji zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach rachunkowości** oraz planie kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 289 z późn. zm.). **W kontrolowanej jednostce w zakładowym planie kont nadal występują konta 770 – Zyski nadzwyczajne i 771 – Straty nadzwyczajne,** które w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawartym w rozporządzeniu, zostały z dniem 1 stycznia 2016 r. uchylone (Dz. U. z 2015 r. poz. 1954 § 1). Jednostki objęte regulacjami ustawy o rachunkowości nie są zobligowane do wyodrębniania w księgach oraz prezentowania w rachunku zysków i strat informacji dotyczących strat i zysków nadzwyczajnych.

Dokonując kontroli sprawozdawczości budżetowej jednostki weryfikacji poddano zgodność danych wynikających ze sprawozdania Rb-28S oraz Rb-27S z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych za:

- II kwartał 2015 r.,
- I kwartał 2016 r.
- IV kwartał 2016 r.

Weryfikacji poddano zgodność danych w sprawozdaniach Rb-28S w zakresie planu, zaangażowania, wydatków wykonanych i zobowiązań z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. W sprawozdaniach Rb-28S za I oraz IV kwartał 2016 r. nie stwierdzono uchybień w powyższym zakresie. **W sprawozdaniu Rb-28S za II kwartał 2015 r.**

stwierdzono natomiast niezgodność danych w zakresie zaangażowania środków z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych, **co dotyczyło wykazania:**

- w rozdziale 60015 w § 4270 kwoty w wysokości 3 432 036,74 zł, niezgodnej z zestawieniem obrotów i sald na dzień 30.06.2015 r., gdzie kwota zaangażowania wynosiła 3 755 535,41 zł,
- w rozdziale 60016 w § 4270 kwoty 3 031 109,37 zł, niezgodnej z księgami w których kwota zaangażowania wynosiła 2 707 610,70 zł.

W obu przypadkach różnica wyniosła 323 498,67 zł.

W 2015 r. jednostka prowadziła pozaksięgowo, w arkuszu kalkulacyjnym programu Excel, ewidencję zobowiązań według podziałek klasyfikacji budżetowej. Natomiast ewidencja analityczna w księgach prowadzona była z podziałem według kontrahentów.

Wydatki poniesione przez jednostkę zgodnie z rocznymi sprawozdaniami budżetowymi Rb-28S wynosiły w poszczególnych rozdziałach odpowiednio:

Rozdział	2015 rok	2016 rok
Rozdział 60015 – Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu	31 882 709,84	21 246 652,08
Rozdział 60016 – Drogi publiczne gminne	24 292 316,83	24 291 735,00
Rozdział 60095 – Pozostała działalność	171 013,13	240 178,20
Rozdział 70005 – Gospodarka gruntami i nieruchomościami	6 150,00	–
Rozdział 75495 – Pozostała działalność	–	28 905
Rozdział 92695 – Pozostała działalność	965 430,58	45 992,16
Razem:	57 317 620,38	48 853 462,44

Ze sprawozdań Rb-28S za 2015 r. oraz 2016 r. wynika, że wydatki zrealizowane ze środków budżetowych na wydatki inwestycyjne stanowiły udział w strukturze wydatków odpowiednio w 2015 r. – 51,78 %, w tym ze środków unijnych 23,57 %, a w 2016 r. – 41,82 %. Natomiast wydatki na remonty stanowiły w 2015 r. – 23,95 %, 2016 r. – 25,24 % ogółu wydatków.

Sprawdzeniu poddano również sprawozdania budżetowe Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za wyżej wymienione okresy sprawozdawcze. W zakresie **sprawozdania Rb-27S za II kwartał 2015 r. stwierdzono zaniżenie dochodów wykonanych o kwotę 320 zł, co związane było z nieujęciem kwoty środków zgromadzonych na koncie 101 na 30.06.2015 r. z tytułu dochodów budżetowych, tj. opłat pobieranych na parkingach wielopoziomowych. Ponadto jednostka dokonała w dniu 17.02.2016 r. korekty sprawozdania Rb-27S za IV kwartał 2015 r. polegającej na zwiększeniu kwoty dochodów wykonanych o 12 720 zł. Pierwotne sprawozdanie Rb-27S złożono w Urzędzie Miasta Tychy w dniu 29.01.2016 r. wykazując w pozycji dochodów wykonanych kwotę 3 552 446,26 zł. Skorygowana kwota dotyczyła dochodów budżetowych za grudzień 2015 r. wykazanych na koncie 101, którego saldo na**

31.12.2015 r. wynosiło 13 720 zł, w tym pogotowie kasowe w kwocie 1 000 zł.

Zauważa się, iż w 2015 r. konto 221 prowadzone było bez podziału na paragrafy, pomimo iż, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą. W związku z powyższym weryfikacja wykazanych w sprawozdaniach należności w podziale na paragrafy była niemożliwa.

W sprawozdaniu Rb-27S za IV kwartał 2016 r. **stwierdzono niezgodność danych wykazanych w sprawozdaniu w kolumnie „Należności" w porównaniu z księgami.** Niezgodność wyniosła łącznie 2 274,08 zł, co w podziale na klasyfikację budżetową kształtowało się następująco:

Klasyfikacja budżetowa	Należności wykazane w sprawozdaniu Rb-27S	Dane z zestawienia obrotów i sald (strona Wn konta 221)	Różnica
600-60016-0970	167 818,35	167 913,35	100,00
756-75618-0490	1 603 904,54	1 605 968,80	2 067,26
756-75618-0570	489 715,7	489 812,32	96,62
756-75618-0580	42 436,24	42 446,44	10,20

W toku czynności kontrolnych udzielono wyjaśnień, iż przyczyną powyższych niezgodności było zawyżenie obrotów konta 221 o wpłaty na rachunek bankowy należności nieprzypisanych.

Uzyskane dochody budżetowe w latach poddanych kontroli zgodnie ze sprawozdaniami budżetowymi Rb-27S przedstawiają się następująco:

KLASYFIKACJA BUDŻETOWA			ROK	
Rozdział	**Paragraf**		**2015**	**2016**
60016	**0570**	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	41 800,00	16 645,49
	0580	Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	255 989,38	19 284,00
	0970	Wpływy z różnych dochodów	1 783 123,37	155 059,75
75618	**0490**	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1 367 194,26	1 490 564,89
	0570	Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	103 773,18	268 133,80
	0580	Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	11 968,90	18 100,23
	0920	Wpływy z pozostałych odsetek	1 317,17	2 813,55
Razem			**3 565 166,26**	**1 970 601,71**

Z przedstawionego sprawozdania opisowego za rok 2015 wynika, iż kwota wpływów z tytułu rożnych dochodów (§ 0970) dotyczy m.in. otrzymanego zwrotu z tytułu rozliczenia podatku VAT w związku z budową parkingów wielopoziomowych wynoszącego 1 718 332 zł.

Zauważa się, iż w jednostce nieprawidłowo ujmuje się koszty upomnienia w § 057, w związku z dochodzeniem należności z tytułu opłaty dodatkowej za nieopłacony postój samochodu w strefach płatnego parkowania wyznaczonych na terenie miasta Tychy. Prawidłowo koszty upomnienia powinny zostać ujęte w § 069, zgodnie z obowiązującym ówcześnie rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, jako wpływy z tytułu kosztów upomnienia, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599, z późn. zm.).

Weryfikacji poddano sprawozdania Rb-N za wskazane okresy stwierdzając zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4.03.2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych w sprawozdaniu Rb-N należności wykazuje się w wartości nominalnej do której nie należy doliczać odsetek, opłaty prolongacyjnej oraz innych należności ubocznych (kosztów wysłania upomnień). **Zatem w przedstawionych do kontroli sprawozdaniach Rb-N kwota należności została zawyżona tj. wykazana wraz z kosztami upomnienia wynoszącymi na 31.12.2016 r. około 20 000 zł.** Zauważa się również, iż od 1 stycznia 2017 r. zostały wprowadzone zmiany do ww. rozporządzenia wskazujące m.in. iż koszty upomnienia należy ujmować w § 064 *Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień.*

W trakcie kontroli tj. na dzień 15.02.2017 r. złożono w Urzędzie Miasta Tychy korektę sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2016 r. (pierwotna wersja złożona w Urzędzie w dniu 31.01.2017 r.). Korekta dotyczyła zwiększenia kwoty wykazanej w wierszu „depozyty na żądanie" w kolumnie „banki" o wartość 7 707,85 zł. Kwota ta dotyczyła środków pieniężnych na rachunkach dochodów budżetowych (parkingi wielopoziomowe), co wynika z salda wyciągu bankowego na dzień 31.12.2016 r. (WB nr 256).

Weryfikacji poddano terminowość przekazywania dochodów budżetowych w latach 2015 i 2016. **Niżej wymienione dochody budżetowe zostały przekazane z uchybieniem terminów** określonych Zarządzeniem nr 0050/269/11 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 30 grudnia 2011 r. oraz Zarządzeniem zmieniającym Nr 0050/181/16 z dnia 30 maja 2016 r. w sprawie trybu i terminów przekazywania pobranych dochodów przez podległe jednostki budżetowe:

Dochody za okres	Wymagany termin przekazania dochodów	Faktyczny termin przekazania dochodów	Kwota przekazanych po terminie dochodów
III.2015	3.04.2015	8.04.2015	134 683,77
IV.2015	4.05.2015	5.05.2015	98 523,76
IX.2015	5.10.2015	6.10.2015	107 946,60
XII.2015	5.01.2016	4.02.2016	12 720
I.2016	3.02.2016	4.02.2016	492 082,06
IV.2016	3.05.2016	4.05.2016	110 928,55
Razem:			**971 488,33**

Kontroli poddano sprawozdania finansowe tj. bilans i rachunek zysków i strat za 2015 r. w konfrontacji z zestawieniem obrotów i sald **stwierdzając zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.**

W zakresie weryfikacji przedłożonego sprawozdania Rb-WSa o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego w 2015 r. w porównaniu z kartoteką konta 975 *Wydatki strukturalne*, nie stwierdzono uchybień.

4.2. Prawidłowość prowadzenie ksiąg rachunkowych

W toku czynności kontrolnych wyrywkowej weryfikacji poddano ujmowanie dokumentów źródłowych w księgach rachunkowych. **Stwierdzono następujące nieprawidłowości:**

- nieprzestrzeganie na przełomie miesięcy jednej z nadrzędnych zasad rachunkowości – zasady memoriału, mającej na celu wykazanie realnych kosztów i przychodów danego okresu sprawozdawczego, wynikającej z art. 20 i art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Zasada polega na ujmowaniu w księgach rachunkowych wszystkich operacji finansowych jakie dotyczą danego okresu, nawet jeśli dowód księgowy dotyczący tego zdarzenia (faktura, rachunek) wpłynął w następnym okresie. W jednostce, w obowiązującej polityce rachunkowości z dnia 25.11.2010 r., przyjęto uproszczenie do ww. zasady memoriału, polegające na określeniu daty końcowej wpływu dokumentów, do której są one przypisywane do ksiąg danego miesiąca, co ujęto zapisem „iż w trakcie roku obrotowego zaliczane są do danego miesiąca te zdarzenia, które go dotyczą potwierdzone fakturami lub innymi dokumentami, które wpływają do MZUiM w terminie do 5 dnia następnego miesiąca”. Powyższe unormowanie nie jest jednak przestrzegane w jednostce. Skutkiem naruszenia zasady memoriału w jednostce było niewykazywanie zobowiązań w sprawozdaniach kwartalnych, przykładowo za I kwartał 2016 r. na łączną kwotę 20 292,38 zł co dotyczyło niżej wymienionych faktur:

Nr faktury	Tytuł	Kwota	Data wystawienia	Data sprzedaży/ wykonania usługi	Data wpływu do MZUiM	Data ujęcia w księgach
S02312241	Paliwo	271,33	31.03.2016	18.03.2016 31.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/0582098/2116R	energia elektryczna	320,59	30.03.2016	za okres 21.01.2016-31.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/0582167/2116R	energia elektryczna	234,93	30.03.2016	za okres 21.01.2016-31.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/0584073/2116/R	energia elektryczna	17,80	30.03.2016	za okres 25.01.2016-14.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/0584087/2116/R	energia elektryczna	448,08	30.03.2016	za okres 25.01.2016-2.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/0588084/2116/R	energia elektryczna	280,54	30.03.2016	za okres 25.01.2016-5.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1194094/2116/R	energia elektryczna	353,02	30.03.2016	za okres 25.01.2016-2.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1196110/2116/R	energia elektryczna	178,26	30.03.2016	za okres 25.01.2016-9.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1198126/2116/R	energia elektryczna	383,16	30.03.2016	za okres 25.01.2016-9.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1200250/1516/R	energia elektryczna	93,91	30.03.2016	za okres 25.01.2016-3.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1206051/2116/R	energia elektryczna	166,28	30.03.2016	za okres 25.01.2016-3.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1206201/2116/R	energia elektryczna	128,61	30.03.2016	za okres 25.01.2016-2.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1208039/2116/R	energia elektryczna	548,90	30.03.2016	za okres 25.01.2016-4.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1208146/2116/R	energia elektryczna	161,44	30.03.2016	za okres 25.01.2016-7.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1208154/2116/R	energia elektryczna	73,09	30.03.2016	za okres 25.01.2016-3.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1208156/1516/R	energia elektryczna	64,46	30.03.2016	za okres 25.01.2016-2.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1246085/2116/R	energia elektryczna	84,76	30.03.2016	za okres 25.01.2016-1.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
D/06/1248001/2116/R	energia elektryczna	335,08	30.03.2016	za okres 25.01.2016-4.03.2016	4.04.2016	4.04.2016
FA/16/02496	ochrona obiektu	15 936,37	1.04.2016	marzec 2016	5.04.2016	6.04.2016
WOD/6662/03/2016	zakup wody	119,52	4.04.2016	marzec 2016	5.04.2016	6.04.2016
FA/16/01996	monitoring	92,25	1.04.2016	marzec 2016	5.04.2016	6.04.2016
21/03/2016	realizacja umowy	1 685,10	31.03.2016	31.03.2016	5.04.2016	6.04.2016
RAZEM:		**20 292,38**				

Nieprzestrzeganie zasady memoriału stwierdzono również na przełomie roku, gdyż w styczniu 2016 r. ujęto w księgach faktury wystawione 4.01.2016 r. na łączną kwotę 72 254,42 zł, dotyczące prac wykonanych w roku poprzednim, tj.:

- faktura nr 1/16 na kwotę 49 200 zł oraz faktura nr 2/16 na kwotę 20 009,03 zł za remonty i utrzymanie pasa drogowego wzdłuż dróg krajowych, powiatowych i gminnych administrowanych przez MZUiM w Tychach w latach 2014 – 2016 – remonty cząstkowe,

- faktura nr 3/16 na kwotę 3 045,39 zł za remonty i utrzymanie pasa drogowego, regulacje studzienek ściekowych, wykonanie odwodnienia oraz wymianę urządzeń.

Naruszenie opisanej powyżej zasady memoriału stanowi również ujęcie w księgach nowego roku tj. w styczniu 2016 r. rozliczeń wydatków pracowników na przejazdy własnym samochodem w celach służbowych, w łącznej kwocie 8 404,40 zł, na podstawie przedstawionych w styczniu ewidencji przebiegu pojazdów za jazdy lokalne w obrębie miasta Tychy za: lipiec 2015 r. w kwocie 177,19 zł, sierpień 2015 r. w kwocie 263,28 zł, wrzesień 2015 r. w kwocie 332,65 zł, październik 2015 r. w kwocie 592,59 zł, listopad 2015 r. w kwocie 1 241,16 zł, grudzień 2015 r. w kwocie 5 797,53 zł. Ponadto zauważa się, iż w Zarządzeniu nr 2/2014 z dnia 3.03.2014 r. określono w § 5 ust. 1 pkt 1, iż karty ewidencji przebiegu pojazdu, które stanowią podstawę rozliczenia kosztów używania pojazdów należy składać w przypadku jazd lokalnych do 5 dnia miesiąca po miesiącu, w którym używano pojazdu do celów służbowych. Naruszeniem powyższego zapisu jest złożenie wskazanych ewidencji przebiegu pojazdu dotyczących rożnych miesięcy 2015 r. dopiero w styczniu 2016 r.

Powyższe oznacza niewykazanie na koniec 2015 r. zobowiązań w łącznej kwocie 80 658,82 zł,

- nieprzestrzeganie art. 22 uor, zgodnie z którym dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej którą dokumentują, kompletne, tzn. że muszą zwierać co najmniej dane określone w art. 21 oraz wolne od błędów rachunkowych. W jednostce dokumenty księgowe zgodnie z zapisami § 3 Instrukcji obiegu dokumentów odbierane są przez księgowość z: Sekretariatu, od kontrahentów, bezpośrednio od pracownika rozliczającego się z pobranej zaliczki na zakupy. Następnie księgowość opracowuje dokumenty w następujący sposób: sprawdza dokumenty pod względem formalnym, rachunkowym, uzyskuje podpisy osób dokumentujące poprawność merytoryczną oraz zatwierdzenie do wypłaty, ujmuje w rejestrach stanowiących części ksiąg rachunkowych oraz archiwizuje. Weryfikacja przedłożonych do kontroli faktur wykazała, iż w jednostce moment sprawdzenia dokumentów pod względem merytorycznym następuje po dokonaniu kontroli pod względem formalno-rachunkowym oraz **po ujęciu dokumentu w księgach rachunkowych**. Przykładowo faktura nr 78/16 z dnia 2.08.2016 r. na kwotę 200 276,29 zł za przebudowę ciągu pieszo-rowerowego oś N-O, **została sprawdzona pod względem formalnym i rachunkowym oraz ujęta w księgach w dniu 3.08.2016 r., a kontrola pod względem merytorycznym dokonana została 20 dni później tj. 23.08.2016 r**. Również w przypadku niżej wymienionych faktur dokonano kontroli formalno-rachunkowej ujmując faktury w księgach przed ich zatwierdzeniem merytorycznym:

- faktura nr 40/15 z dnia 1.06.2015 r. na kwotę 209 949,98 zł zatwierdzona została merytorycznie 26.06.2015 r., a w dniu 3.06.2015 r. ujęta w księgach,
- faktura nr 65/15 z dnia 14.08.2015 r. na kwotę 120 876,10 zł zatwierdzona została

merytorycznie 14.09.2015 r., a w dniu 19.08.2015 r. ujęta w księgach,

- faktura nr 78/15 z dnia 1.10.2015 r. na kwotę 226 256,11 zł zatwierdzona została merytorycznie 29.10.2015 r., a w dniu 6.10.2015 r. ujęta w księgach,
- faktura 48/2016 z dnia 23.05.2016 r. na kwotę 171 355,33 zł zatwierdzona została merytorycznie 16.06.2016 r., a w dniu 25.05.2016 r. ujęta w księgach,
- faktura nr 93/2016 z dnia 2.09.2016 r. na kwotę 448 900,16 zł zatwierdzona została merytorycznie 28.09.2016 r., a w dniu 5.09.2016 r. ujęta w księgach.

Zauważa się, iż podstawowym celem przeprowadzanej kontroli jest niedopuszczenie do zaksięgowania dokumentu zawierającego błędy i nieprawidłowości. Oznacza to, iż każdy dowód przed akceptacją, dekretacją i ujęciem w księgach rachunkowych musi zostać poddany kontroli pod względem merytorycznym, w komórce organizacyjnej odpowiedzialnej za dokonanie danej operacji gospodarczej, polegającym na ustaleniu czy wszystkie dane jakościowe, ilościowe i wartościowe są zgodne z rzeczywistością i zawartą umową oraz pod względem formalno-rachunkowym. Dokument, który pozytywnie przeszedł taką kontrolę, nabiera charakteru dowodu księgowego i dopiero wówczas może być ujęty w księgach rachunkowych, w przeciwnym razie występuje brak pewności, że na dowodzie zawarte są dane kompletne, prawdziwe i poprawne,

- nieprzestrzeganie art. 23 uor stanowiącego, iż zapis księgowy powinien zawierać co najmniej:

- **datę dokonania operacji gospodarczej**;
- określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu oraz jego **datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji**;
- zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, z tym że należy posiadać pisemne objaśnienia treści skrótów lub kodów;
- kwotę i **datę zapisu**;
- oznaczenie kont, których dotyczy.

Weryfikacja dziennika za 2016 r. wykazała, iż w jednostce zapis księgowy zawiera datę zapisu, datę dowodu księgowego oraz datę operacji gospodarczej, jednakże wszystkie te daty zawsze są tożsame. Przykładowo faktura nr 1605102131 (dokument FA 04/16/0046) na kwotę 339 zł, z dnia 08.04.2016 r. z tożsamą datą sprzedaży i datą wpływu do jednostki w dniu 11.04.2016 r., wprowadzona została do ksiąg ze wskazaniem daty 12.04.2016 r. jako daty zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu. Podobnie fakturę nr FV-09344/G0400/05/SFAK (dokument FA 04/16/0047) na kwotę 2 129,15 zł z dnia 5.04.2016 r., z datą sprzedaży 31.03.2016 r. (data wpływu do jednostki 8.04.2016 r.) wprowadzono do ksiąg z wszystkimi jednakowymi datami tj. 12.04.2016 r.,

W 2016 r. wprowadzono do ksiąg upomnienia z tytułu opłat dodatkowych wystawionych w zeszłych latach (100 %) pod datą 31.03.2016 r. jako datą zapisu, operacji gospodarczej oraz dokumentu źródłowego. Przykładowo w ten sposób ujęto w księgach upomnienie nr UP/1554/2014 z dnia 5.11.2014 r. na kwotę 111,60 zł oraz upomnienia nr: UP/766/2012 z dnia 30.03.2012 r. na kwotę 58,80 zł, UP/1400/2012 z dnia 16.07.2012 r. na kwotę 408,80 zł, UP/2249/2013 z dnia 11.12.2013 r. na kwotę 308,80 zł, UP/898/2013 z dnia 25.04.2013 r. na kwotę 108,80 zł, UP/2252/2013 z dnia 11.12.2013 r. na kwotę 858,80 zł, UP/154/2015 z dnia 3.02.2015 r. na kwotę 61,60 zł, które wprowadzono do ksiąg zbiorczą kwotą 1 805,60 zł,

- przypisywanie należności, z tytułu opłaty dodatkowej za nieopłacony postój na parkingu, na niewłaściwego dłużnika, tj. pomimo ustalenia kogo dotyczy należność, nie jest ona przeksięgowana na konkretnego dłużnika tylko nadal pozostaje na pierwotnie ustalonej osobie zobowiązanej do opłacenia wezwania z ww. tytułu. Przykładowo, jak wynika z zestawienia obrotów i sald, na koncie 22102225 na 31.12.2016 r. widnieje saldo należności w kwocie 419,60 zł, na które składają się upomnienia nr: UP/001/2014 z dnia 31.03.2016 r. na kwotę 111,60 zł (oryginał dokumentu to upomnienie nr UP/1554/2014 z dnia 5.11.2014 r.), upomnienia z dnia 19.10.2016 r. tj. UP/1005/2016 UP/1006/2016, UP/1026/2016, UP/1027/2016 r. wszystkie na kwotę 61,60 zł oraz UP/1270/2016 z dnia 5.12.2016 r. na kwotę 61,60 zł. Pomimo, iż jednostka otrzymała od pierwotnie ustalonego dłużnika informacje kogo dotyczą poszczególne należności, nie dokonała przeksięgowań na odpowiednich dłużników (pracowników którym powierzono samochody służbowe),
- dokonywanie na koncie 130 *Rachunek bieżący jednostki budżetowej* zapisów niezgodnych z księgowością banku, czym naruszono rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., gdzie w opisie do konta 130 (załącznik nr 3) uregulowano, iż zapisów na tym koncie dokonuje się na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem. Operację gospodarczą polegającą na potrąceniu kwot z tytułu wynagrodzenia przysługującego płatnikowi od terminowego wpłacania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych ujmuje się w księgach jednostki zapisem strona Wn konta 130 (subkonto dochodów) oraz strona Ma konta 130 (subkonto wydatków). Przykładową dekretację operacji gospodarczej polegającej na zapłacie podatku dochodowego od osób fizycznych wykazanego w deklaracji PIT 4 w kwocie 19 625 zł (wyciąg bankowy dotyczący rachunku podstawowego wydatków nr 23 z dnia 18.02.2016 r.) przedstawia poniższa tabela:

Konto - paragraf	Wn	Ma
130W - 4010		18 047
130W - 4410		1 201
130W - 4170		436
130D - 0970	59	
225	19 625	
Razem:	**19 684**	**19 684**

Z przedstawionego przykładu wynika ujęcie w księgach wynagrodzenia płatnika w kwocie 59 zł zapisem Wn 130 (Dochody) / Ma 130 (Wydatki), który jest zapisem fikcyjnym, ponieważ na rachunku bankowym dochodów budżetowych brak jest potwierdzonego wpływu. Ponadto dokonując zapisu na jednym koncie księgi głównej (koncie 130) następuje złamanie zasady podwójnego zapisu, wynikającej z art. 15 ust 1 uor. W dniu 3.03.2016 r. z rachunku podstawowego wydatków następuje przekazanie dochodów budżetowych z tytułu wynagrodzenia płatnika składek w kwocie 59 zł, które zostaje ujęte w księgach zapisem strona WN 222 i strona Ma 130 (brak wskazania subkonta dochodów lub wydatków). Przypis wynagrodzenia płatnika składek jest dokonywany w księgach, jak wynika z dziennika wydatków, zapisem strona Wn konta 225 oraz strona Ma konta 760 oraz dodatkowo ujęciem po obu stronach konta 221.

- nie potrącano wynagrodzenia przysługującego płatnikowi składek z tytułu wykonywania zadań związanych z ustalaniem prawa i wysokości świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz ich wypłatą, które wynosi 0,1 % kwoty prawidłowo wypłaconych świadczeń, co wynika z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14.12.1998 r. w sprawie wysokości i trybu wypłaty wynagrodzenia płatnikom składek z tytułu wykonywania zadań z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. (t.j. Dz. U. z 1998 Nr 153 poz.1005),
- wykazanie na koniec roku 2015 r. salda na koncie pozabilansowym 980 *Plan finansowy wydatków budżetowych,* niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości, zgodnie z którym konto 980 nie wykazuje salda na koniec roku, a na stronie Ma konta 980 księguje się m.in. wartość planu niezrealizowanego i wygasłego, czego w jednostce zaniechano,
- ujmowanie operacji gospodarczych na kontach księgowych, niezgodnych z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 289), co dotyczy:

– konta 231-1 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń* w odniesieniu do ujęcia w księgach zobowiązań i wypłat z tytułu ryczałtów za przejazdy służbowe własnym samochodem pracownika,

– konta 233-PRAC – *Pożyczki mieszkaniowe z ZFŚS,* służącego w jednostce do księgowania należności z tytułu pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,

– pominięcie konta rozrachunkowego w przypadku zwrotu wydatków poniesionych przez pracowników na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz przy wypłacie kwot wynikających z rozliczenia podróży służbowych pracowników, które księguje się w jednostce zapisem strona WN 401 oraz storna Ma 101.

W powyższych przypadkach prawidłowym jest zastosowanie konta 234 – *Pozostałe rozrachunki z pracownikami,* które służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia,

- zawyżanie obrotów konta 231 *Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń* w momencie ujęcia w kosztach zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i ryczałtów za przejazdy służbowe własnym samochodem. W trakcie kontroli dziennika za 2016 r. stwierdzono nieprawidłowe zapisy po stronie Wn konta 231. Przykładowo poleceniem księgowania nr 10/16/0006 z dnia 31.10.2016 r. ujęto w księgach listę płac dotyczącą ryczałtów samochodowych zapisem strona Wn konta 409 w kwocie 3 934,12 zł i strona Ma konta 231 w kwocie 3 934,12 zł oraz strona Wn konta 231 w kwocie 3 934,12 zł i strona Ma kont 225 w kwocie 707 zł oraz 231 w kwocie 3 227,12 zł. Ten sposób księgowania powoduje nieprawidłowe zwiększenie obrotów konta 231 o kwotę 3 934,12 zł,
- zakwalifikowanie operacji gospodarczych do niewłaściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej, przykładowo:

– opłaty za udostępniane materiały państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego lub wykonanie czynności, o których mowa w art. 40b ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz 520 z późn. zm.) ustalone dokumentem obliczenia opłat za wydanie mapy zasadniczej w postaci wektorowej, przykładowo nr DOO/ODGiK/1650/2016 z dnia 27.04.2016 r. na kwotę 228,80 zł, nr DOO/ODGiK/2156/2016 z dnia 01.06.2016 r. na kwotę 55 zł, ujęto w § 4300 *Zakup usług pozostałych*, a nie jak należało w § 4520 *Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego,*

– opłaty w wysokości 1 300 zł za dozór techniczny urządzenia technicznego, tj. badanie okresowe urządzenia transportu bliskiego, ujęto w § 4300 *Zakup usług pozostałych*. Opłatę poniesiono na podstawie rachunku nr 09304179, wystawionego w dniu 26.04.2016 r. przez Urząd Dozoru Technicznego, na podstawie art. 34 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1125). Zgodnie z art. 2 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1

ww. ustawy – dozorem technicznym są określone ustawą działania zmierzające do zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych mogących stwarzać zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego. Oznacza to, iż rolą dozoru technicznego jest inspekcja właściwej eksploatacji urządzeń technicznych, zapewniająca maksymalny poziom bezpieczeństwa. Natomiast art. 13 ust. 2 wskazanej ustawy, wskazuje, iż w toku eksploatacji urządzeń technicznych objętych dozorem technicznym pełnym, organ właściwej jednostki dozoru technicznego wykonuje m.in. okresowe i doraźne badania techniczne. Ponadto z art. 34 wynika, iż za czynności jednostek *dozoru technicznego* pobierane są opłaty. Wobec powyższego trudno jest uznać obowiązkowe opłaty za dozór techniczny jako usługi i zaklasyfikować w § 4300. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, opłaty za dozór techniczny powinny być klasyfikowane w § 4430 *Różne opłaty i składki*.

4.3. Weryfikacja wydatków poniesionych na wynagrodzenia, wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń oraz podróże służbowe

4.3.1. Weryfikacja wydatków poniesionych na wynagrodzenia w 2016 roku

W jednostce obowiązuje Regulamin wynagradzania pracowników MZUiM, wprowadzony Zarządzeniem nr 7/2015 Dyrektora MZUiM w Tychach z dnia 6.10.2015 r., zmieniony Zarządzeniem nr 2/2016 Dyrektora MZUiM w Tychach z dnia 15.01.2016 r. **W ww. regulaminie powołano nieaktualną podstawę prawną tj.:** Zarządzenie nr 0151/65/07 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 16 marca 2007 r. w sprawie regulaminu premiowania kierowników jednostek organizacyjnych Miasta Tychy premią uznaniową, które utraciło moc z dniem 17.03.2010 r.

Ponadto zwraca się uwagę przy zmianie unormowań wewnętrznych na wskazywanie aktualnych publikatorów aktów prawnych dotyczących:

- ustawy z dnia 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,
- ustawy z dnia 19 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

W toku czynności kontrolnych weryfikacji poddano wynagrodzenia osobowe wraz ze składnikami wynagrodzenia wypłacane w 2016 roku. Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S za 2016 r. jednostka poniosła wydatki z tytułu wynagrodzeń osobowych (§ 4010) w wysokości

2 440 534,79 zł przy średniej liczbie 48,85 etatów w 2016 roku, co daje średni miesięczny koszt wynagrodzenia na jednego pracownika w wysokości około 4 163 zł.

Kontroli poddano koszty z tytułu wynagrodzeń osobowych wypłaconych w 2016 roku. Z przedstawionych dokumentów wynika, iż w jednostce główne składniki wynagrodzeń kształtowały się następująco:

Lp.	Rodzaje składników	Kwota (zł)
1.	Płaca zasadnicza	1 474 922,81
2.	Dodatek za wieloletnią pracę	259 893,56
3.	Dodatek funkcyjny przydzielony 10 pracownikom	94 345,33
4.	Dodatek specjalny	8 307,50
5.	Dodatek za pracę w nocy	2 161,54
6.	Premia regulaminowa	356 035,51
7.	Premia dodatkowa	174 080,00

Analizie poddano wydatki na premiowanie pracowników. Zgodnie z rozdz. 9 Regulaminu wynagradzania pracowników MZUiM w Tychach pracownikom przysługuje premia regulaminowa, która służy preferowaniu dobrej i efektywnej pracy. Na maksymalną procentową wysokość miesięcznej premii regulaminowej składa się wynagrodzenie zasadnicze i dodatek funkcyjny. Wysokość maksymalnej premii regulaminowej przydzielonej do poszczególnego stanowiska została określona w rozdz. 9 pkt I § 21 niniejszego Regulaminu i wynosi od 10 % (kontroler strefy płatnego parkowania) do 50% (kierownik). W 2016 roku pracownikom MZUiM w Tychach przyznano maksymalną wysokość premii regulaminowej.

Poza premią regulaminową pracownikom MZUiM może zostać przyznana premia dodatkowa. Zgodnie z rozdz. 9 pkt V § 25 Regulaminu wynagradzania pracowników MZUiM **premia dodatkowa ma charakter uznaniowy i służy również preferowaniu wydajnej i efektywnej pracy.** Premię może otrzymać pracownik w szczególności za:

- terminową i dobrą pracę,
- inicjatywę i zaangażowanie w pracy,
- wykonanie zadań dodatkowych związanych z działalnością MZUiM, przydzielonych indywidualnie przez bezpośredniego przełożonego (m.in. w ramach Akcji Zima).

W rozdz. 9 pkt V § 25 pkt 4 niniejszego Regulaminu określono, że wysokość premii dodatkowej ustala dyrektor na wniosek bezpośredniego przełożonego pracownika. W 2016 r. premie dodatkowe zostały wypłacone 49 pracownikom na łączną kwotę 174 080 zł (w tym premie dodatkowe wypłacone w ramach Akcji Zima w wysokości 21 730 zł). **Premie opiewające na kwotę 144 850 zł zostały przyznane bez merytorycznego uzasadnienia. Przyznane premie dodatkowe nie znajdują odzwierciedlenia w aktach osobowych pracowników.** W związku z tym, że premia dodatkowa zgodnie z Regulaminem ma charakter uznaniowy jest świadczeniem mającym znamiona prawne „nagrody”, zgodnie z art.

105 KP, jej odpis składa się do akt osobowych pracownika *(orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 styczeń 2005 r. sygn. akt II PK 115/04, przyznane świadczenie pod nazwą premia uznaniowa w rzeczywistości jest nagrodą, gdyż nie ma charakteru prawnego "premii" jako szczególnego stałego składnika wynagrodzenia za pracę, lecz ma znamiona prawne "nagrody" w rozumieniu art. 105 KP.)*.

Kontroli poddano losowo wybrane akta osobowe 8 pracowników. Stwierdzono, że w zawiadomieniach (angażach) pracowników np. w zawiadomieniu z dnia 18.03.2016 r. zastępcy głównego księgowego, w zawiadomieniu z dnia 18.03.2016 r. inspektora nadzoru, w zawiadomieniu z dnia 18.03.2016 r. kierownika realizacji inwestycji, w zawiadomieniu z dnia 18.03.2016 r. głównego specjalisty ds. przetargów, powołano nieaktualną podstawę prawną: tj. ustawę z dnia 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223 poz.1458) i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18.03.2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50 poz.398).

Składniki wynagrodzenia wynikające z angaży przyznawane były zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracowników MZUiM wprowadzonym na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. Stwierdzono zgodność wypłacanych pensji ujętych w kartotekach wynagrodzeń ze składnikami wynikającymi z angaży.

Zauważa się, że pracownikom w zakresie czynności nie powierzono archiwizacji dokumentów. Jednostka w dniu 1.02.2016 r. zleciła to zadanie na zewnątrz, zawierając umowę z przedsiębiorcą [redacted], prowadzącym firmę F.U.H. „El – Teka" na okres od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r., na kwotę 9 200 zł. Zakres przedmiotowy umowy obejmował nawet:

1. **rozpoznanie przynależności zespołowej akt,**
2. **segregację akt w zespole i ich podział na poszczególne kategorie archiwalne, a następnie komórki organizacyjne,**
3. **systematyzację akt w obrębie komórek organizacyjnych,**
4. wytypowanie i zewidencjonowanie dokumentacji niearchiwalnej, której wymagany przez przepisy prawa okres przechowywania już minął, w celu ich zniszczenia w sposób wynikający z obowiązujących przepisów prawa,
5. **oprawienie i opisanie teczek z aktami,**
6. zewidencjonowanie akt przeznaczonych do dalszego przechowywania w archiwum zleceniodawcy w formie spisów zdawczo - odbiorczych. Spisy zdawczo – odbiorcze przekazane zostaną w formie papierowej oraz elektronicznie,
7. przygotowanie korespondencji z właściwym Archiwum Państwowym.

Z zestawienia obrotów i sald na 31.12.2016 r. wynika, iż za ww. usługę w 2016 r. zapłacono 6 900 zł brutto (obroty konta 202 EL-TEKA). Zdaniem kontrolujących podstawowe zadania w zakresie prowadzenia dokumentacji archiwalnej powinny być przeprowadzane na bieżąco przez pracowników merytorycznych, a nie zlecane na zewnątrz.

4.3.2. Akcja Zima 2016 rok (sezon 2015/2016 i 2016/2017)

W związku z Zarządzeniem nr 8/2015 Dyrektora MZUiM w Tychach z dnia 30.10.2015 r. w sprawie przygotowania i prowadzenia akcji zimowej na ulicach, placach i drogach na terenie miasta w okresie zimowym 2015/2016 oraz Zarządzeniem nr 6/2016 Dyrektora MZUiM w Tychach z dnia 31.10.2016 r. w sprawie przygotowania i prowadzenia akcji zimowej na ulicach, placach i drogach na terenie miasta w okresie zimowym 2016/2017, jednostka w sezonie zimowym od listopada do marca prowadzi „Akcję Zima". Niniejszymi zarządzeniami Dyrektor wyznaczył w sezonie 2015/2016 11 pracowników, a w sezonie 2016/2017 8 pracowników. Do zadań zaangażowanych w akcję pracowników zgodnie z zarządzeniami należy:

- sprawowanie dyżuru w dni wolne od pracy tj. w soboty, niedziele i święta przez 12 godzin od 7.00 do 19.00 dnia wolnego, albo od 19.00 dnia wolnego do 7.00 dnia następnego,
- praca na II i III zmianę, tj. od godziny 15.00 do 23.00 oraz od godziny 23.00 do 7.00.

Wyznaczonym pracownikom w związku ze zwiększeniem obowiązków służbowych polegających na udziale w „Akcji Zima" w miesiącach od listopada do marca zostaje przyznany miesięczny dodatek specjalny w wysokości od 200 do 300 zł. Łączna wysokość dodatków specjalnych wypłaconych w 2016 r. to 8 300 zł. Ponadto oprócz dodatku specjalnego, zgodnie z rozdz. 9 pkt V § 25 ust.2c Regulaminu wynagradzania pracowników MZUiM w Tychach, pracownikom przysługuje premia dodatkowa za wykonanie zadań dodatkowych związanych z działalnością MZUiM, przydzielonych indywidualnie przez bezpośredniego przełożonego (m.in. w ramach Akcji Zima). W 2016 roku pracownikom zaangażowanym w Akcję Zima została przyznana premia dodatkowa w wysokości:

Miesiąc	Liczba osób, którym została przyznana premia dodatkowa	Wysokość premii dodatkowych (zł)	Łączna kwota przyznanych premii dodatkowych (zł)
I.2016	10 osób	190 – 590	4 370
II.2016	10 osób	210 – 450	4 360
III.2016	10 osób	210 – 450	3 930
XI.2016	8 osób	460 – 840	5 160
XII.2016	8 osób	450 – 710	3 910
RAZEM:			**21 730**

Pracownikom wyznaczonym do pracy na III zmianie, zgodnie z rozdz.8 § 18 Regulaminu wynagradzania pracowników MZUiM, za każdą godzinę pracy w porze nocnej został wypłacony dodatek do wynagrodzenia w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia za pracę. Ponadto w związku z pracą w godzinach nadliczbowych, związaną z usunięciem awarii w ramach Akcji Zima, pracownikom zostało wypłacone wynagrodzenie wraz z dodatkiem za pracę w godzinach nadliczbowych. W 2016 r. wynagrodzenie z tytułu godzin nadliczbowych zostało wypłacone 10 osobom w łącznej wysokości 11 650,22 zł. **Z powyższego wynika, że za udział w Akcji Zima pracownikom z tego samego tytułu przysługuje gratyfikacja w formie różnych składników wynagradzania.**

4.3.3. Ryczałty za użytkowanie samochodu osobowego, niebędącego własnością pracodawcy

W jednostce wprowadzono Zarządzenie nr 2/2014 Dyrektora MZUiM w Tychach z dnia 3.03.2014 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki za jeden kilometr przebiegu oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania przez pracownika w celach służbowych samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy. Na podstawie powyższego zarządzenia, zawarte zostały umowy w sprawie używania samochodu osobowego, niebędącego własnością pracodawcy, do celów służbowych z 19 pracownikami, z ilością kilometrów od 200 do 500 miesięcznie. W 2016 roku zgodnie z § 4410 wydatki na podróże służbowe krajowe pracowników stanowiły kwotę 67 757,02 zł, w tym wydatki z tytułu używania przez pracowników samochodów osobowych, niebędącego własnością pracodawcy, do celów służbowych wynosiły 48 178,90 (miesięcznie ok 4 014,91). Podstawą rozliczenia kosztów używania pojazdów są karty ewidencji przebiegu pojazdów, które należy składać w Dziale księgowo-finansowym tj. w przypadku jazd lokalnych w terminie do 5 dnia miesiąca po miesiącu, w którym używano pojazdu do celów służbowych. **Termin ten nie został dochowany w przypadku rozliczenia poddanych weryfikacji kart przebiegu pojazdu za niżej wymienione okresy.**

Ewidencja za miesiąc	Wymagana data złożenia zgodna z Zarządzeniem 2/2014	Data złożenia ewidencji
I.2016	5.02.2016	27.12.2016
I.2016	5.02.2016	29.04.2016
II.2016	5.03.2016	27.12.2016
II.2016	5.03.2016	29.04.2016
III.2016	5.04.2016	2.05.2016
III.2016	5.04.2016	27.12.2016

Ponadto, w niektórych kartach ewidencji przebiegu pojazdów:

1. nie odnotowano daty ich złożenia, a data wypłaty wskazywała termin późniejszy niż wskazany w zarządzeniu, np.: karta ewidencji za miesiąc lipiec 2016 r. wypłacona 25.10.2016 r.,
2. w karcie ewidencji za kwiecień 2016 r. rozliczono jazdy wykonane w marcu 2016 r.,
3. w karcie ewidencji za lipiec 2016 r., którą przedłożono do wypłaty 2.11.2015 r., rozliczono jazdy wykonane w czerwcu 2016 r.,
4. pracownik rozliczył jazdy lokalne w dniu wolnym od pracy tj.:

– w karcie ewidencji przebiegu pojazdów specjalisty ds. administracji drogowej za IX.2016 r. w dniu 1.09.2016 r. odnotowano „Okazanie pkt granicznych Mąkołowiec" w ilości 20 km, podczas zaznaczonego w liście obecności urlopu wypoczynkowego,

– w karcie ewidencji przebiegu pojazdów kierownika działu administracji dróg i mostów za II.2016 r. w dniu 16.02.2016 r. odnotowano „ITS Tychy objazd sygnalizacji" w ilości 68 km, podczas zaznaczonego w liście obecności szkolenia,

– w karcie ewidencji przebiegu pojazdów specjalisty ds. kadrowych za VI.2016 r: w dniu 24.06.2016 r. odnotowano „MZUiM – salon Orange" w ilości 6 km, podczas zaznaczonej w liście obecności opieki,

– w karcie ewidencji przebiegu pojazdów inspektora nadzoru za III.2016 r. w dniu 1.03.2016 r. odnotowano „Nadzór nad robotami + kontrola ulic" w ilości 24 km, podczas zaznaczonego w liście obecności urlopu wypoczynkowego,

5. pracownik rozliczył 100 km w ramach Akcji Zima, w trakcie świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych wynoszących 1 lub 2 godziny np.:

– w karcie ewidencji przebiegu pojazdów kierownika realizacji inwestycji za III.2016 r. w dniu 13.03.2016 r. odnotowano „Objazd ulic akcja zima" w ilości 100 km, przy zaznaczonej w liście obecności pracy w godz. 3.00 – 4.00,

– w karcie ewidencji przebiegu pojazdów kierownika realizacji inwestycji za I.2016 r. w dniu 3.01.2016 r. odnotowano „Objazd ulic akcja zima" w ilości 100 km, przy zaznaczonej w liście obecności pracy w godz. 5.00 – 7.00.

Zauważa się, że zgodnie z uzyskaną informacją w trakcie kontroli, wyjazdy związane z „Akcją zima" powinny odbywać się samochodami służbowymi, a według ewidencji samochodów służbowych, w tym czasie samochody były dostępne,

6. niektórzy pracownicy w każdym miesiącu rozliczali identyczne ilości przejechanych kilometrów nawet gdy przebywali np. na dwutygodniowym urlopie (specjalista ds. administracji drogowej, specjalista ds. technicznych w zakresie utrzymania czystości, specjalista ds. przygotowania inwestycji i remontów, inspektor nadzoru, inspektor nadzoru robót mostowych),

7. wskazywano w rozliczeniach te same trasy z podaniem różnych ilości przejechanych kilometrów, np.:

– karta ewidencji przebiegu pojazdów inspektora nadzoru, trasa: „MZUiM-TL-TG-MZUiM-TL-TG-MZUiM", w ilości od 15 do 30 km,
– karta ewidencji przebiegu pojazdów specjalisty ds. zarządzania aplikacją strefy płatnego parkowania, trasa „MZUiM – SPP" , w ilości od 10 do 12 km.

Powyższe nieprawidłowości świadczą o nierzetelnym wypełnianiu kart ewidencji przebiegu pojazdów i braku ich weryfikacji przez przełożonych przed zatwierdzeniem do wypłaty.

4.3.4. Samochody służbowe

Jednostka posiada dwa samochody służbowe. W 2016 r. na zakup paliwa wydatkowano 6 511,16 zł. Miesięcznie stanowi to koszt zakupu paliwa do jednego samochodu na kwotę około 271 zł. Weryfikacji poddano ewidencję jednego z pojazdów w zakresie rozliczania przebiegu przejechanych kilometrów w 2016 r. **Ewidencja przedstawiona kontrolującym była prowadzona w sposób nie zapewniający rzetelnego narzędzia do dokonania rozliczenia tj. nazwiska osób korzystających z samochodu oraz trasy wyjazdów były nieczytelne, brak było numeracji kart oraz oznaczenia jakiego roku dotyczy ewidencja.** Kontrolujące poprosiły o uzupełnienie powyższej ewidencji i po jej uzupełnieniu przeprowadzono analizę. **Weryfikacja ewidencji samochodu służbowego wskazuje, że samochód nie jest wykorzystywany we wszystkie dni miesiąca, a zaledwie przez kilka godzin w ciągu 8 godzinnego czasu pracy np.:**

– w kwietniu samochód był wykorzystywany przez 13 dni z 21 dni roboczych i maksymalnie przez 3,5 godziny na dzień,
– w maju samochód był wykorzystywany przez 15 dni z 20 dni roboczych i maksymalnie przez 3 godziny na dzień,

Ponadto pracownicy nawet w dni, w których samochód służbowy nie jest wykorzystywany, korzystają z samochodów prywatnych, na co wskazują rozliczane przez pracowników karty ewidencji przebiegu pojazdów.

Niezgodności wynikające z weryfikowanej ewidencji samochodu służbowego za 2016 rok to:

1. brak wpisów w ewidencji, pomimo użytkowania samochodu, na co wskazuje stan licznika przebiegu pojazdu np.:

- 13 – 17 stycznia 2016 r., gdzie stan końcowy licznika w dniu 13.01.2016 r. wynosił 23 977 km, a stan początkowy licznika w dniu 17.01.2016 wynosił 24 076 km, co wskazuje, że w okresie tym samochód przejechał 99 km,

- 26 – 28 stycznia 2016 r., gdzie stan końcowy licznika w dniu 26.01.2016 r. wynosił 24 547 km, a stan początkowy licznika w dniu 28.01.2016 r. wynosił 24 607 km, co wskazuje, że w okresie tym samochód przejechał 60 km,
- 18 – 22 lutego 2016 r., gdzie stan końcowy licznika w dniu 18.02.2016 r. wynosił 25 114 km, a stan początkowy licznika w dniu 22.02.2016 r. wynosił 25 170 km, co wskazuje, że w okresie tym samochód przejechał 56 km,
- 3 – 7 czerwca 2016 r., gdzie stan końcowy licznika w dniu 3.06.2016 r. wynosił 26 718 km, a stan początkowy licznika w dniu 7.06.2016 r. wynosił 26 770 km, co wskazuje, że w okresie tym samochód przejechał 52 km,
- 22 – 27 września 2016 r., gdzie stan końcowy licznika w dniu 22.09.2016 r. wynosił 29 086 km, a stan początkowy licznika w dniu 27.09.2016 r. wynosił 29 139 km, co wskazuje, że w okresie tym samochód przejechał 53 km.
- 21 października – 3 listopada 2016 r., gdzie stan końcowy licznika w dniu 21.10.2016 r. wynosił 29 566 km, a stan początkowy licznika w dniu 3.11.2016 r. wynosił 29 741 km, co wskazuje, że w okresie tym samochód przejechał 175 km,
- 3 – 12 listopada 2016r., gdzie stan końcowy licznika w dniu 3.11.2016 r. wynosił 29 753 km, a stan początkowy licznika w dniu 12.11.2016 r. wynosił 29 903 km, co wskazuje, że w okresie tym samochód przejechał 150 km.

2. zawyżanie ilości przejechanych kilometrów w stosunku do czasu w jakim obywała się jazda lokalna oraz brak szczegółowego opisu trasy – wskazany jako „objazd” np.:

- przejazd samochodem 129 km w czasie 1 godziny i 20 minut (15.06.2016 r. godz. 12.00-13.20),
- przejazd samochodem 96 km w czasie 1 godziny i 15 minut (13.09.2016 r. godz. 11.45-13.00),
- przejazd samochodem 260 km w czasie 3 godzin (11.10.2016 r. godz. 9.00-12.00)

3. wskazywanie zawyżonej ilości kilometrów na rozliczonych trasach, w porównaniu z obliczeniem wykonanym przez kalkulator odległości (mapę), np.:

- przejazd samochodem 74 km w czasie 50 minut (2.02.2016 r. godz. 9.00 - 9.50) trasa „MZUiM – ul. Boya- Żeleńskiego – ul. Beskidzka – MZUiM”, zgodnie z mapą przejechanie takiej trasy to odległość ok 28 km,
- przejazd samochodem 106 km w czasie 1 godziny (1.03.2016 r. godz. 7.40 – 8.40), trasa: „MZUiM – Urząd Miasta – MZUiM”, zgodnie z mapą przejechanie takiej trasy to odległość ok. 6 km,

- przejazd samochodem 181 km w czasie 50 minut (8.04.2016 r. godz. 9.00 -9.50), opis: trasa „MZUiM – ul. Przemysłowa – ul. Katowicka – MZUiM", zgodnie z mapą przejechanie takiej trasy to odległość ok. 21 km,

4.3.5. Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń oraz podróże służbowe

Kontroli poddano 5 kart ewidencyjnych wyposażenia pracowników wraz z przedłożonymi fakturami w zakresie refundacji wydatków poniesionych przez pracowników na zakup odzieży i obuwia roboczego. Stwierdzono, iż zwrotu poniesionych wydatków przez pracowników dokonywano w odpowiednich kwotach, zgodnie z ustalonymi w **dniu 27.01.2004 r.** średnimi cenami na zakup odzieży i obuwia roboczego we własnym zakresie przez pracowników inżynieryjno – technicznych oraz inkasentów parkingowych. Stwierdzono, iż faktury, przedstawione przez pracowników za zakup odzieży i obuwia roboczego wystawione są na pracodawcę, a ich ujęcie w księgach następuje w kwocie przysługującej do zwrotu pracownikowi. Jeżeli jednostka dopuszcza zakup odzieży i obuwia roboczego przez pracownika w kwocie wyższej niż określono w zarządzeniu, aby następnie dokonać zwrotu poniesionego wydatku w odpowiedniej kwocie to faktura powinna być wystawiona na pracownika. **W innym razie zobowiązanie zaciągnięte przez pracownika, udokumentowane fakturą wystawioną na pracodawcę, powinno w księgach zostać ujęte w pełnej kwocie wynikającej z faktury.** Powyższe dotyczy również przedstawionych przez pracowników faktur za zakup okularów korekcyjnych. Przykładowo błędnie wystawione faktury na MZUiM zamiast na pracownika, które zostały załączone do pisma z Działu kadr w sprawie wypłaty pracownikowi poniesionych wydatków za zakup odzieży i obuwia, zgodnie z tabelą norm przydziału odzieży oraz za zakup okularów korekcyjnych, to:

- faktura nr 53/02/2016 z dnia 25.02.2016 r. na kwotę 190 zł za kurtkę ocieplaną, a kwota zwrotu wyniosła180 zł,
- faktura nr 5682016000737 z dnia 22.02.2016 r. na kwotę 279,99 zł za zakup butów ocieplanych, kwota zwrotu wyniosła 115 zł,
- faktura nr 5/2016 z dnia 16.02.2016 r. na kwotę 149 zł za buty ocieplane, kwota zwrotu wyniosła 115 zł,
- faktura nr 35/16 z dnia 2.02.2016 r. na kwotę 83,99 zł za buty ocieplane, kwota refundacji 83,99 zł,
- faktura nr 000076/2016 z dnia 10.06.2016 r. na kwotę 775 zł za okulary korekcyjne, kwota refundacji wyniosła 250 zł, zgodnie z pismem z dnia 27.01.2004 r. w którym zatwierdzono kwotę dofinansowania do okularów korekcyjnych w związku z pracą przy komputerze w wysokości 250 zł.

W trakcie czynności kontrolnych dokonano analizy zwrotu kosztów podróży służbowych odbytych środkami komunikacji miejskiej i kolejowej oraz samochodem prywatnym pracownika, rozliczonych w okresie od marca do czerwca 2016 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości odnośnie rozliczenia polecenia wyjazdów służbowych odbytych środkami komunikacji miejskiej i kolejowej, w kontrolowanym okresie, tj.:

- nr 11/2016 z dnia 16.03.2016 r. dot. spotkania informacyjnego w Warszawie w Centrum Unijnych Projektów Transportowych w dniu 18.03.2016 r., rozliczonej na kwotę 318 zł, w tym koszt biletów PKP 300 zł, MZK 3 zł oraz połowa przysługującej diety 15 zł,
- nr 12/2016 z dnia 18.03.2016 r. dot. szkolenia w Katowicach – Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego i. [redacted] w dniu 21.03.2016 r., rozliczonej na podstawie biletów PKP na kwotę 8 zł,

Zgodnie z Zarządzeniem nr 2/2014 Dyrektora MZUiM z dnia 3.03.2014 r. pracownicy mogą używać samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy m.in. w uzasadnionych przypadkach na podstawie wystawionego przez pracodawcę polecenia wyjazdu służbowego. Pracownik zgodnie z § 5 ww. zarządzenia powinien złożyć w Dziale księgowo-finansowym nie później niż w terminie 14 dni od zakończenia podróży karty ewidencji pojazdu wraz z wypełnionym drukiem polecenia wyjazdu służbowego oraz dokumentacją innych poniesionych wydatków. Kontroli poddano polecenia wyjazdów służbowych nr:

- 7/2016 z dnia 9.03.2016 r. w celu odbycia szkolenia w Katowicach w Centrum Edukacji w dniu 10.03.2016 r., rozliczone w dniu 11.03.2016 r. na kwotę 40,12 zł (48 km),
- 8/2016 z dnia 9.03.2016 r. w celu odbycia szkolenia w Katowicach – Hotel Angelo w dniu 10.03.2016 r., rozliczone w dniu 11.03.2016 r. na kwotę 58,45 zł (46 km), w tym 20 zł opłaty za parking,
- 9/2016 z dnia 14.03.2016 r. w celu odbycia szkolenia w Katowicach – Hotel Angelo w dniu 14.03.2016 r., rozliczone w dniu 15.03.2016 r. na kwotę 60,14 zł (60 km), w tym 10 zł opłaty za parking,
- 15/2016 z dnia 7.04.2016 r. w celu odbycia szkolenia w Katowicach - Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki w dniu 8.04.2016 r., rozliczonej w dniu 11.04.2016 r. na kwotę 50,15 zł (60 km),
- 16/2016 z dnia 18.04.2016 r. dot. posiedzenia Krajowej Izby Odwoławczej w sprawie odwołania w Urzędzie Zamówień Publicznych w Warszawie w dniu 19.04.2016 r., rozliczonej w dniu 20.04.2016 r. na kwotę 539,84 zł (610 km) w tym 30 zł przysługującej diety,
- 17/2016 z dnia 11.05.2016 r. dot. dostarczenia dokumentów do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w dniu 12.05.2016 r., rozliczonej w dniu 12.05.2016 r. na kwotę 48,80 zł (56 km) w tym 2 zł opłaty za parking,

- 18/2016 z dnia 19.05.2016 r. dot. konferencji w Urzędzie Miejskim w Pszczynie w dniu 20.05.2016 r., rozliczonej w dniu 24.05.2016 r., na kwotę 38,45 zł (46 km),
- 19/2016 z dnia 7.06.2016 r. dot. zgłoszenia przystąpienia do budowy w Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Katowicach w dniu 7.06.2016 r., rozliczonej w dniu 7.06.2016 r. na kwotę 47,13 zł (54 km) w tym 2 zł opłaty parkingowej,
- 20/2016 z dnia 7.06.2016 r. dot. konferencji w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej w dniu 9.06.2016 r., rozliczonej w dniu 13.06.2016 r. na kwotę 75,22 zł (90 km).

Do każdego rozliczenia polecenia wyjazdu służbowego dołączano wniosek pracownika o umożliwienie odbycia podróży własnym samochodem oraz ewidencję przebiegu pojazdu do wyjazdu służbowego w których prawidłowo zastosowano odpowiednie stawki za jeden kilometr. Stwierdzono, iż wszystkie poddane kontroli rozliczenia wyjazdów służbowych zostały złożone w prawidłowym terminie oraz widniał na nich podpis osób pobierających gotówkę. **Kontrola, na podstawie przedstawionych rozliczeń podróży służbowych wykazała, iż w jednostce brak jest dokładnej weryfikacji przedłożonych przez pracowników rozliczeń podróży służbowych, gdyż przykładowo rozliczenia podróży służbowych złożone przez dwóch pracowników, odbyte do tego samego miejsca, zawierają zróżnicowanie w odniesieniu do przebytych kilometrów np. trasę z Tychów do Katowic – Hotel Angelo i z powrotem jeden pracownik pokonuje przejeżdżając 46 km, a drugi 60 km. Również liczba kilometrów wykazana w rozliczeniu podroży służbowej nr 20/2016 z dnia 7.06.2016 r. w ilości 90 km, zdaje się być zawyżona, gdyż według trasy wyznaczonej za pomocą „kalkulatora odległości" można tę odległość pokonać przejeżdżając 65 km.** Ponadto w ww. zarządzeniu w § 6 zapisano, iż podróż służbowa samochodem osobowym pracownika powinna odbywać się najkrótszą trasą, której bez uzasadnionych powodów nie należy wydłużać oraz, że zwrotowi nie podlegają koszty dojazdu do pracy.

4.4. Zamówienia publiczne

W okresie objętym kontrolą podano weryfikacji udzielanie zamówień publicznych. Zasady i procedury udzielania zamówień publicznych zostały uregulowane Zarządzeniami Dyrektora MZUiM nr 15/2010 z dnia 30.11.2010 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne powyżej kwoty 14 tyś. euro oraz nr 5/2014 z dnia 16.04.2014 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 15/2010.

W kontrolowanej jednostce zasady udzielania zamówień publicznych zostały określone zarządzeniami Dyrektora MZUiM:

- nr 15/2010 z dnia 30.11.2010 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne powyżej kwoty 14 tys. euro oraz Zarządzeniem zmieniającym nr 5/2014 z dnia 16.04.2014 r.,
- nr 6/2014 z dnia 16.04.2014 w sprawie zmian regulaminu udzielania zamówień do 14 tys. euro.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 15/2010 „*kierownicy działów po otrzymaniu do realizacji na dany rok budżetowy planów finansowo – rzeczowych zobowiązani są do opracowania harmonogramu realizacji zadań, aby roboty, dostawy lub usługi zostały tak zaplanowane, żeby ich wykonanie przy zastosowaniu ustawy umożliwiało wykorzystanie środków finansowych w danym roku budżetowym. Wykaz zaplanowanych zamówień publicznych na dany rok kalendarzowy z planowaną datą rozpoczęcia postępowania kierownicy przekazują do Wydziału Przetargów".* Do kontroli przedłożono harmonogram realizacji zadań w 2015 r. i 2016 r. w których określono tylko przedmiot zamówienia i planowany termin wszczęcia postępowania, nie określając orientacyjnej wartości ani trybu zamówienia. W harmonogramie na 2015 r. ujęto zamówienia na zadania stałe MZUiM np. utrzymanie dróg gruntowo-żużlowych, remonty nawierzchni bitumicznych dróg i ulic, oraz niektóre remonty, budowy i przebudowy ulic. W harmonogramie nie uwzględniono przykładowo zamówienia na wykonanie monitoringu geodezyjnego przemieszczeń konstrukcji murów oporowych na odcinku DK1 od km 3+600 do km 4+050 w Tychach, do którego postępowanie w drodze przetargu nieograniczonego przeprowadzono już w lutym.

Zwraca się uwagę na rolę planowania zamówień na dany rok, który daje zamawiającemu pełną wiedzą na temat wartości poszczególnych zadań, a także w dużo większym stopniu eliminuje zagrożenie naruszenia przepisów Ustawy poprzez niewłaściwe szacowanie wartości zamówienia. Plan zamówień publicznych pozwala zamawiającym na ocenę, jeszcze przed wszczęciem jakiegokolwiek postępowania, czy planowane zadania nie stanowią zamówień tego samego rodzaju, co z kolei determinuje konieczność stosowania właściwej procedury – w zależności od wartości zamówienia w ramach zamówień podprogowych, a w przypadku obowiązku stosowania Ustawy przepisów dla zamówień o wartości niższej albo równej lub przekraczającej tzw. progi unijne.

Jednostka prowadzi odręcznie w zeszytach rejestr zamówień publicznych. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że rejestr zamówień publicznych nie jest prowadzony przez jednostkę zgodnie z ww. Regulaminem, gdyż w rejestrze nie odnotowuje się daty wszczęcia postępowania i wartości szacunkowej zamówienia, a w 2016 r. również daty zawarcia umowy.

W toku czynności kontrolnych sprawdzeniu poddano kilka postępowań o zamówienia publiczne, tj.:

Zamówienie na remonty cząstkowe i **remonty** chodników, ścieżek rowerowych, jezdni i zjazdów na terenie miasta Tychy w 2015 roku

Zamówienia udzielono w drodze przetargu nieograniczonego (sprawa 1/DDT/8/15) na podstawie wniosku o wszczęcie postępowania z dnia 15.04.2015 r. Określono wartość szacunkową zamówienia na kwotę 2 279 033 zł netto tj. 539 428,86 euro, w tym wartość zamówienia podstawowego stanowiła kwotę 1 519 355,33 zł, a wartość zamówienia uzupełniającego 50% tj. 759 677,67 zł. Do szacowania wartości zamówienia zgodnie z **kosztorysem inwestorskim uwzględniono m.in. 300 m² nawierzchni z mastyksu grysowego w kolorze czerwonym. Podczas gdy w opisie sposobu dokonywania oceny spełniania warunku wiedzy i doświadczenia wskazano:** „*Warunek ten zostanie spełniony, jeżeli zostanie wykazane, wykonanie w okresie ostatnich 5 lat, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie co najmniej dwóch zakończonych robót budowlanych, których okres wykonywania wynosił nieprzerwanie co najmniej 8 miesięcy, polegających na bieżącym remoncie chodników o nawierzchni z kostki brukowej o powierzchni co najmniej 12 000 m² o wartości co najmniej 1 300 000,00 zł netto każda oraz* ***co najmniej jedna z tych robót winna obejmować dodatkowo bieżący remont ścieżek rowerowych tj. ułożenie nawierzchni z mastyksu grysowego koloru czerwonego o powierzchni co najmniej 800 m².”*** **Powyższy warunek w zakresie ułożenia nawierzchni z mastyksu grysowego koloru czerwonego o powierzchni co najmniej 800 m² nie jest proporcjonalny do przedmiotu zamówienia wynikającego z kosztorysu inwestorskiego, gdzie wykazano 300 m² tej nawierzchni. Art. 22 ust. 4 ustawy Pzp (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 907) nakazywał zamawiającemu dokonywać takiego opisu sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, który jest związany z przedmiotem zamówienia oraz do niego proporcjonalny.** Zasada proporcjonalności oznacza, że opisane przez zamawiającego warunki udziału w postępowaniu muszą być uzasadnione wartością zamówienia, charakterystyką, zakresem, stopniem złożoności lub warunkami realizacji zamówienia. Nie powinny także ograniczać dostępu do zamówienia wykonawcom dającym rękojmię należytego jego wykonania.

Do postępowania przystąpił tylko jeden wykonawca firma "Eko-Ogród" Konserwacja Terenów Zielonych prowadzona przez [redacted].

W SIWZ wskazano wymagany termin rękojmi 12 m-cy od dnia zakończenia umowy. Zgodnie z obowiązującymi ówcześnie i obecnie regulacjami prawnymi tj. k.c. nie ma szczegółowych unormowań dotyczących rękojmi za wady w przypadku umowy o roboty budowlane. Kwestia rękojmi w takich umowach została uregulowana w art. 656 § 1 k.c., zgodnie z którym do rękojmi za wady wykonanego obiektu stosuje się odpowiednio przepisy o umowie o dzieło. W przepisach dotyczących umów o dzieło kwestia ta została

uregulowana w art. 638 § 1 k.c., który stanowi, że do odpowiedzialności za wady dzieła stosuje się odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży. Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie jest wyłączona, jeżeli wada dzieła powstała z przyczyny tkwiącej w materiale dostarczonym przez zamawiającego. Na skutek opisanego podwójnego odesłania do rękojmi za wady wykonanego obiektu stosuje się więc odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży. **Sprzedawca odpowiada za wady fizyczne rzeczy stwierdzone przed upływem dwóch lat od dnia wydania rzeczy kupującemu, a w przypadku nieruchomości pięciu lat. Na podstawie art. 558 § 1 k.c. strony mogą odpowiedzialność z tytułu rękojmi rozszerzyć, ograniczyć lub wyłączyć rękojmię. W związku z tym ustalanie krótszego terminu rękojmi w umowie w sprawie zamówienia publicznego jest zgodne z k.c. jednak zamawiający powinien rozważyć, czy jest to zgodne z interesami samego zamawiającego. Decyzja w tym zakresie powinna zostać podjęta z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy. Przepisy prawa należy tu potraktować jako narzędzie, które może posłużyć realizacji określonych celów zamawiającego. Zapewnienie odpowiednich uprawnień gwarancyjnych zmniejsza koszty utrzymania dróg oraz poprawia bezpieczeństwo ich użytkowników, a co za tym idzie w kwestii ekonomicznej zmniejsza liczbę roszczeń finansowych zgłaszanych przez użytkowników dróg. Zauważyć przy tym należy, iż niejednokrotnie remonty miały duży zakres i znaczącą wartość np. remont al. Niepodległości czy zatoki autobusowej przy ul. Edukacji.** Przy czym w innych umowach na remonty zawieranych poza ustawą o wartości oscylującej na granicy progu 30 000 euro określano wymagany okres rękojmi 5 lat od daty odbioru końcowego np. remont ul. Głównej czy ul. Wałowej.

W wyniku przeprowadzonego postępowania z dochowaniem obowiązków ustawowych w zakresie ogłoszeń, terminów, oświadczeń oraz obowiązków regulaminowych w dniu 13.05.2015 r. zawarto umowę z [redacted] prowadzącym Konserwację Terenów Zielonych „EKO-OGRÓD”, który spełnił warunki udziału w postępowaniu, a złożona przez niego oferta była ważna i nie podlegała odrzuceniu. Oferta uzyskała 100 pkt według kryterium oceny tj. 90% cena i 10% czas reakcji na zabezpieczenie ubytków w nawierzchni. Przedmiotem umowy z dnia 13.05.2015 r. nr 54/DDT/2015 na kwotę 1 484 175 zł netto, tj. brutto 1 825 535,25 zł, zawartej do dnia 31.12.2016 r. było wykonanie zadania pn. „remonty cząstkowe i remonty nawierzchni chodników, ścieżek rowerowych, zjazdów i jezdni na terenie miasta Tychy w 2015 roku”.

Kontroli poddano realizację umowy, która zgodnie z przedłożonymi kosztorysami powykonawczymi i fakturami przedstawia się następująco:

Nr i data faktury	Kwota brutto	Lokalizacja remontu wskazana w kosztorysie powykonawczym	Kwota netto
40/15 z 1.06.2015 r.	209 949,98	Elfów, Roweckiego	8 358,49
		Niepodległości / Ciasna cz. I	121 946,05
		Zaręby cz. I	40 386,50
43/15 z 9.06.2015 r.	156 156,04	Begonii – Bocheńskiego	40 255,60
		Edukacji	15 235,20
		Edukacji zatoka I	71 465,33
52/15 z 1.07.2015 r.	631 076,12	Starokościelna	40 334,89
		Starokościelna targowisko	4 345,20
		Zaręby cz. II	50 938,11
		Andersa cz. I	84 850,00
		Edukacji	77 009,36
		Damrota	37 100,00
		Niepodległości / Ciasna cz. II	112 822,75
		Zaręby - parkingi	16 702,09
		Baziowa cz. I	78 496,36
		Piłsudskiego	1 496,40
		Poziomkowa	2 319,13
		Runowa	682,00
		Nowokościelna	636,25
		Katowicka / Zwierzyniecka	122,40
		Bema, Narcyzów	2 295,60
		Wschodnia i Wyszyńskiego	2 706,00
		Obywatelska	213,48
55/12 z 10.07.2015 r.	270 634,39	Harcerska	37 629,40
		Sikorskiego	18 528,31
		Edukacji zatoka II	163 870,25
58/15 z 3.08.2015 r.	436 818,66	Damrota str. lewa cz. I	57 182,50
		Baziowa cz. II	6 716,40
		Damrota str. prawa cz. II	48 523,99
		Edukacji przejście	7 099,95
		Batorego cz. I	64 263,70
		Andersa cz. II	55 904,83
		Niepodległości / Ciasna cz. III	114 005,00
		Starokościelna	1 440,75
65/15 z 14.08.2015 r.	120 876,10	Niepodległości str. prawa cz. IV	98 273,25
Razem	**1 825 511,29**		**1 484 155,52**

Wartość robót na jaką zawarto umowę została zrealizowana już w ciągu trzech miesięcy. Jednostka w celu realizacji zadania w przedmiotowym zakresie dokonała udzielenia zamówień uzupełniających. Zamówienia udzielane były każdorazowo na wniosek o wszczęcie postępowania, w którym określano wartość szacunkową na podstawie kosztorysu inwestorskiego w związku z protokołem konieczności na wykonanie robót uzupełniających sporządzanym w obecności kierownika budowy firmy Eko-Ogród, inspektora

nadzoru i kierownika DTT MZUiM. **W protokole stwierdzano konieczność dalszego remontowania zniszczonych elementów ulic, które w obecnym stanie zagrażają bezpieczeństwu użytkowników. W protokole konieczności oraz w kosztorysie inwestorskim nie wskazywano konkretnych obszarów (chodników, ścieżek, ulic) do remontu, za wyjątkiem protokołu konieczności nr 4.** Zapraszano do negocjacji obecnego wykonawcę. Z protokołów negocjacji w sprawie udzielenia zamówienia uzupełniającego w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust.1 pkt 6 ustawy pzp wynika, że zaproponowane przez zamawiającego wynagrodzenie, za realizację przedmiotu zamówienia oszacowane na podstawie kosztorysu inwestorskiego, było każdorazowo akceptowane przez wykonawcę.

W powyższym trybie, dopełniając obowiązków proceduralnych w zakresie przeprowadzania postępowania, udzielono zamówień [redacted] w wyniku czego podpisano niżej wymienione umowy:

- nr 110/DDT/2015 z dnia 27.08.2015 r. na wykonanie robót uzupełniających wynikłych w trakcie umowy nr 54/DDT/2015, określonych w protokole konieczności nr 1/2015 z 27.08.2015 r. Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie kosztorysowe określone na podstawie cen jednostkowych i jednostek obmiarowych przyjętych w kosztorysie ofertowym w wysokości 406 495 zł netto, 499 988,85 zł brutto. Czas realizacji określono od dnia 27.08.2015 r. do dnia 31.12.2015 r.
- nr 144/DDT/2015 z dnia 19.10.2015 r. na wykonanie robót uzupełniających wynikłych w trakcie umowy nr 54/DDT/2015, określonych w protokole konieczności nr 2/2015 z 14.10.2015 r. Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie kosztorysowe określone na podstawie cen jednostkowych i jednostek obmiarowych przyjętych w kosztorysie ofertowym w wysokości 121 950 zł netto, 149 998,50 zł brutto. Czas realizacji określono od dnia 19.10.2015 r. do dnia 31.12.2015 r.
- nr 154/DDT/2015 z dnia 1.12.2015 r. na wykonanie robót uzupełniających wynikłych w trakcie umowy nr 54/DDT/2015, określonych w protokole konieczności nr 3/2015 z 25.11.2015 r. Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie kosztorysowe określone na podstawie cen jednostkowych i jednostek obmiarowych przyjętych w kosztorysie ofertowym w wysokości 121 950 zł netto, 149 998,50 zł brutto. Czas realizacji określono od dnia 1.12.2015 r. do dnia 31.12.2015 r.
- nr 163/DDT/2015 z dnia 21.12.2015 r. na wykonanie robót uzupełniających wynikłych w trakcie umowy nr 54/DDT/2015, określonych w protokole konieczności nr 4/2015 z 17.12.2015 r. (fragment chodnika przy ul. Wyszyńskiego będącego połączeniem nowych chodników wykonanych przy realizacji chodnika przy ul. Wyszyńskiego i chodnika przy ul. Dąbrowskiego). Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie kosztorysowe

określone na podstawie cen jednostkowych i jednostek obmiarowych przyjętych w kosztorysie ofertowym w wysokości 59 133,72 zł netto, 72 734,48 zł brutto. Czas realizacji określono od dnia 21.12.2015 r. do dnia do 30.12.2015 r.

Realizacja ww. umów przedstawiała się następująco:

Umowa	Nr i data faktury	Wartość faktury brutto	Lokalizacja remontu wskazana w kosztorysie powykonawczym	Kwota z kosztorysu netto
umowa nr 110/DDT /2015 z 27.08.2015 r. na kwotę 499 988,85				
	70/2015 z 8.09.2015 r.	198 065,57	Damrota str. lewa cz. II	54 291,00
			Niepodległości str. prawa cz V	59 024,70
			Paprocańska	36 397,50
			Biblioteczna	2 942,55
			Niepodległości końcowy	8 373,17
	74/15 z 14.09.2014 r.	70 796,02	Niepodległości przedept / Roweckiego ścieżka	57 557,74
	78/15 z 1.10.2015 r.	226 256,11	Burschego	4 668,28
			Armii Krajowej / Turkusowa	4 090,23
			Sikorskiego przedept	72 677,09
			Targiela/Jedności	7 089,66
			Cienista/Słoneczna	6 884,80
			Hlonda/Braterska	3 828,14
			Cyganerii	6 225,53
			Poziomkowa	11 657,18
			Braterska / Batorego	34 948,44
			Batorego końcowy	13 806,23
			Wyszyńskiego peron	1 757,45
			Towarowa peron	16 315,03
	93/15 z 2.11.2015 r.	4 837,02	Glinczańska	2 454,49
			Targiela ciek	1 478,05
umowa nr 144/DDT/2015 z dnia19.10.2015 r. na kwotę 149 998,50				
	100/15 z 9.11.2015 r.	149 954,75	Armii Krajowej parking	28 278,64
			Jaroszowicka boisko	939,07
			Targiela / Zygmunta	10 470,88
			Targiela / Zygmunta cz II	5 828,56
			Wyszyńskiego	76 397,28
umowa nr 154/DDT/2015 z dnia 1.12.2015 r. na kwotę 149 998,50				
	119/15 z 8.12.2015 r.	149 989,07	Obywatelska	41 362,05
			Towarowa peron cz. II	23 853,70
			Niepodległości parkomat	5 601,90
			Wyszyńskiego cz. III	46 723,18
				4 401,50
umowa 163/DDT/2015 z dnia 21.12.2015 r. na kwotę 72 734,48				
	124/15 z 29.12.2015 r.	72 734,48	Braterska i Rynek	59 133,72

W przedłożonych kosztorysach powykonawczych, zarówno z realizacji umowy podstawowej jak i umów uzupełniających, nie odnotowywano daty ich sporządzenia.

Ponadto jak wskazuje powyższe zestawienie lokalizacja remontu jest bardzo powierzchowna. Wartość kosztorysów powykonawczych świadczy, iż zasięg remontów był bardzo zróżnicowany. **Zauważa się jednak, iż w ramach umowy przeprowadzono obszerne roboty budowlane. Przykładowo podzielony na części remont al. Niepodległości opiewał łącznie na kwotę 577 604,56 zł netto, a remont ul. Edukacji na kwotę 334 680,09 zł netto.**

W 2015 r., pomimo zawartej umowy na remonty cząstkowe i remonty nawierzchni chodników, ścieżek rowerowych, zjazdów i jezdni na terenie miasta Tychy w 2015 roku, zawarto, zgodnie z rejestrem umów, m. in. niżej wymienione umowy na remonty nawierzchni chodników, ścieżek rowerowych, zjazdów i jezdni o wartości do 30 000 euro.:

Nr umowy	Data umowy	Zakres remontu	Wartość brutto	Okres obowiązywania	wykonawca
8/DDT/2015	10.02.2015	chodnik - ul. Andersa	116 566,73	10.02-30.04.2015	Drokan 1
26/DDT/2015	1.04.2015	ul. Wałowa	147 091,81	1.04-15.04.2015	Eko-Ogród
40/DDT/2015	20.04.2015	ul. Begonii	148 006,16	20.04-30.04.2015	Eko-Ogród
41/DDT/2015	21.04.2015	chodnik przy Sądzie	47 438,81	21.04-30.04.2015	Eko-Ogród
47/DDT/2015	30.04.2015	chodnik Armii Krajowej str. połud. i chodnik Armii Krajowej do ul. Wieniawskiego	116 363,51	4.05.-15.06.2015	Drokan 1
49/DDT/2015	21.04.2015	zatoka autobusowa ul. Edukacji	147 665,93	21.04.2015	Eko - Ogród
51/DDT/2015	6.05.2015	chodnik oraz jezdnia przy posesji przy ul. Samochodowej 23	26 001,12	6.05-5.06.2015	Drokan 2
53/DDT/2015	11.05.2015	chodnik Armii Krajowej - Orzeszkowej	127 774,90	11.05-30.06.2015	Drokan 2
77/DDT/2015	29.06.2015	pobocze ul. Kopernika	65 474,40	29.06-21.07.2015	Infra-Kom
91/DDT/2015	29.07.2015	chodnik al. Niepodległości 204	135 593,05	29.07-30.09.2015	Drokan 2
101/DDT/2015	14.08.2015	ul. Trzy Stawy	12 300,00	14.08-15.09.2015	Drokan2
108/DDT/2015	7.09.2015	chodnik ul. Dmowskiego	16 847,52	7.09-28.09.2015	MAX s.c
136/DDT/2015	28.10.2015	chodnik przy ul. Braterskiej na moście strona wschodnia	21 525,00	28.10-15.12.2015	Drokan 1
141/DDT/2015	2.11.2015	ul. Hetmańska – przejście dla pieszych (skrzyżowanie)	28 290,00	2.11-18.12.2015	[redacted]
152/DDT/2015	4.12.2015	Połączenia ul. Wiązowej i ul. Czarnej	17 375,32	4.12-10.12.2015	Drogród
Razem			**1 435 042,83**		

W kontekście zawartej w 2015 r. umowy „na remonty cząstkowe i remonty nawierzchni…" oraz zawarte inne umowy na remonty zarówno w okresie obowiązywania przedmiotowej umowy, jak i przed okresem jej obowiązywania, wątpliwość budzi prawidłowość szacowania wartości przedmiotowego zamówienia. Podstawowe pytanie jakie się nasuwa jest termin obowiązywania umowy skoro jednostka już w lutym zleca wykonanie remontów chodników, co obrazują ww. umowy, a umowa na „remonty cząstkowe i remonty… w 2015 r." zawarta jest dopiero 13.05.2015 r. Ponadto realizacja wartości umowy podstawowej następuje w okresie

trzech miesięcy. Kontrolujące zwróciły się z pytaniem na jakiej podstawie jednostka typuje do remontu poszczególne obiekty. **Do kontroli przedłożono dwa wykazy z propozycjami remontów bieżących chodników na 2015 r. w których trzy remonty się pokrywają. Z jednego oszacowanego wartościowo wykazu wynika przewidywana łączna kwota proponowanych remontów w wysokości 1 030 000 zł. W wykazie zawarto m.in. remonty o wartości około 250 000 zł tj. remont przy ul. Targiela czy remont przy ul. Batorego, których nie uwzględniono w harmonogramie zamówień na 2015 r. Ponadto przedłożono wykaz zgłaszanych remontów bieżących chodników w 2015 r., w którym znajdowały się również zgłoszenia dokonane w okresie od 2011 r. do 2014 r. (stanowiące ponad połowę zgłoszeń). Jednostka nie prowadzi zbiorczej ewidencji z której wynikałyby wszystkie zgłaszane, planowane i zrealizowane potrzeby remontowe.** Świadczy to o fakcie, że szacowanie wartości nie następuje w oparciu o potrzeby remontowe konkretnych obiektów. Szacowanie wartości zamówienia nie ma również związku z wartością usług z roku poprzedniego, gdyż **wartość umowy na przedmiotowe zadanie w roku poprzednim opiewała, zgodnie z poświadczeniem wystawionym przez MZUiM Tychy, na kwotę 2 856 191,55 zł brutto. Powyższe wskazuje na brak należytej staranności w szacowaniu wartości przedmiotowego zamówienia. Środki finansowe zagwarantowane w planie finansowym jednostki w zakresie usług remontowych wyłączając środki na remont ul. Oświęcimskiej i ul. Beskidzkiej kształtowały się następująco:**

- 4 450 000 zł – styczeń,
- 7 392 500 zł – marzec,
- 7 472 500 zł – lipiec,
- 9 072 500 zł – sierpień,
- 10 301 691 zł – wrzesień,
- 10 784 718 zł – październik,
- 10 893 418 zł – grudzień.

<u>Zamówienie na remonty cząstkowe i remonty chodników, ścieżek rowerowych, jezdni i zjazdów na terenie miasta Tychy w 2016 roku</u>

Zamówienia udzielono w drodze przetargu nieograniczonego (sprawa 1/DDT/8/16) na wniosek o wszczęcie postępowania z dnia 5.04.2016 r. Określono wartość szacunkową zamówienia na kwotę 2 106 742,35 zł netto tj. 504 621,03 euro. Kosztorys inwestorski, zgodnie z wyjaśnieniami, został sporządzony w oparciu o ceny z oferty wykonawcy świadczącego te roboty w roku poprzednim z uwzględnianiem około 3%-wego wzrostu cen.

W dniu 25.04.2016 r. w postępowaniu wpłynęły dwie oferty firmy Eko-Ogród i Bio-Ekos Sp. z o.o. W protokole z posiedzenia komisji przetargowej z dnia 26.04.2016 r. komisja stwierdziła, że w ofercie nr 1 złożonej przez Bio-Ekos brakuje załącznika nr 4 – wykazu robót budowlanych. W związku z powyższym komisja przetargowa na mocy art. 26 ust.3 pzp wezwała ww. wykonawcę do uzupełnienia dokumentacji. W protokole z dnia 29.04.2016 r. komisja w związku z nieuzupełnieniem dokumentacji przez wezwanego oferenta do dnia 28.04.2016 r. zawnioskowała o wykluczenie z postępowania firmy Bio-Ekos na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy pzp. Według kryterium oceny ofert określonym jako 95% cena i 5% czas reakcji na zabezpieczenie ubytków w nawierzchni, komisja dokonała badania jedynej niepodlegającej odrzuceniu oferty Eko-Ogród, która uzyskała 100 pkt. oferując, iż w ciągu 30 minut od momentu zgłoszenia dokonanego przez zamawiającego zabezpieczy ubytki nawierzchni. Wniosek o rozstrzygnięcie postępowania zatwierdzony został przez Dyrektora w dniu 29.04.2016 r. W wyniku przeprowadzonego postępowania z dochowaniem obowiązków ustawowych w zakresie ogłoszeń, terminów, oświadczeń oraz obowiązków regulaminowych, w dniu 6.05.2016 r. zawarto z firmą Eko-Ogród umowę nr 52/DDT/2016 na wykonanie przedmiotowego zadania tj. remonty cząstkowe i remonty nawierzchni chodników, ścieżek rowerowych, zjazdów i jezdni na terenie miasta Tychy w 2016 r. Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie kosztorysowe, określone na podstawie cen jednostkowych i jednostek obmiarowych w kosztorysie ofertowym, w wysokości 2 032 041 zł netto tj. 2 499 410,43 zł brutto. Termin obowiązywania umowy przewidziano na okres od 6.05.2016 r. do 31.12.2016 r.

W umowie podobnie jak w roku poprzednim przewidziano tylko 12 m-czny okres rękojmi nie zabezpieczając tym samym należycie interesów jednostki w szczególności mając na uwadze fakt, iż niejednokrotnie remonty objęte umową obejmowały duże powierzchnie o znaczącej wartości robót.

Kontroli poddano realizację umowy, która zgodnie z przedłożonymi kosztorysami powykonawczymi i fakturami przedstawia się następująco:

Nr i data faktury	Kwota brutto	Lokalizacja remontu wskazana w kosztorysie powykonawczym	Kwota netto
48/2016 z 23.05.2016 r.	171 355,33	Andersa	45 674,16
		Jodłowa	61 288,25
		Nizinna - nowy krawężnik	32 350,87
54/2016 z 3.06.2016 r.	286 518,29	Słoneczników - chodnik przy wjeździe do szkoły	14 106,23
		Armii Krajowej cz. I	10 244,22
		Oświęcimska - remont chodników przy sygnalizacji świetlnej	44 087,40
		Cmentarna - remont chodnika	3 153,62
		Armii Krajowej cz. II	2 612,01
		Niepodległości	155 650,50

		Katowicka-browar	3 087,72
61/2016 z	371 515,77	Dąbrowskiego	43 150,28
		Niepodległości Urząd Miasta	100 335,54
		Mysłowicka	2 008,50
		Orzeszkowej O-N	112 326,00
		Miarki	40 915,20
		Batorego	882,29
		Begonii, Piłsudskiego chodnik, przystanki	1 996,44
		Sikorskiego koło baru Trzynastka	684,2
74/2016 z 1.08.2016 r.	374 503,17	Wyszyńskiego - bruk na chodniku po usunięciu kiosku	8 727,44
		Armii Krajowej - bruk po usunięciu kiosku	63 881,80
		Bielska, Cicha, Czarneckiego cz II	81 309,48
		Katowicka browar cz. II	712,60
		Bielska koło szpitala odc. od Cichej do wiaduktu cz .III	10 522,40
		Armii Krajowej łącznik cz. III	436,63
		Miarki cz. III	1 001,31
		Miarki cz. II	72 811,46
		Batorego cz. III	8 295,18
		Batorego cz. II	44 748,16
		Cyganerii	12 027,67
93/2016 z 2.09.2016 r.	448 900,16	Filaretów	58 559,13
		Bielska koło szpitala od Cichej do wiaduktu cz. IV	42,49
		Bielska strona lewa od Cyganerii do wiaduktu cz. I	65 507,15
		Batorego strona prawa cz. V	21 380,30
		Batorego strona lewa cz. IV	32 771,02
		Miarki cz. IV	26 500,50
		Braterska przebrukowanie chodnika	44 783,58
		Estetyczna	9 499,83
		Filaretów cz. II	105 915,48
104/16 z 3.10.2016 r.	416 976,58	Bielska strona lewa od. Cyganerii do wiaduktu cz. II	639,05
		Piłsudskiego cz. I	23 242,30
		Bocheńskiego	4 765,63
		Narcyzów	1 885,71
		Estetyczna cz. II	1 078,75
		skrzyżowanie Damrota z Kościuszki	786,40
		Elfów	46 199,16
		Żorska	1 581,38
		Cienista	100 013,97
		przebrukowanie chodnika obok sklepu Papirus	158 813,00
116/16 z 2.11.2016 r.	240 269,05	rondo Żwakowska	542,20
		Słoneczników	196,60
		Piłsudskiego cz. II	20742,17
		Cyganerii cz. II	463,24
		Zięba	325,44
		Modrzewskiego	47 107,07
		Piłsudskiego cz. III	8 148,70

		Bielska strona lewa od Cyganerii do wiaduktu cz. III	425,85
		Damrota	263,67
		Edukacji	117 125,75
130/16 z 1.12.2016 r.	189 326,99	Bielska	38 398,23
		całość	38 106,47
		Armii Krajowej	29 492,33
		Zaręby	30 522,47
		Przemysłowa	17 404,88
Razem			**2 499 365,34**

Podobnie jak w roku 2015, obok obowiązującej umowy na remonty, jednostka zlecała w ramach odrębnych umów m.in. niżej przedstawione remonty:

Nr umowy	Data umowy	Zakres remontu	Wartość brutto	Okres obowiązywania	Wykonawca
20DDT/2016	2.03.2016	al. Niepodległości	147 310,91	2.03-15-04.2016	Eko-Ogród
25/DDT/2016	15.03.2016	chodnik od Dębowej 8 do Dąbrowskiego	51 901,03	15.03-30.04.2016	Drokan-2
26/DDT/2016	15.03.2016	chodnik przy ul. Pod lasem	69 879,30	15.03-31.03.2016	Eko-Ogród
42/DDT/2016	8.04.2016	ul. Zapolskiej - droga i parking	143 059,26	8.04-29.04.2016	Drokan-2
44/DDT/2016	14.04.2016	ul. Grota Roweckiego - parking	17 220,00	14.04-29.04.2016	[redacted]
48/DDT/2016	15.04.2016	ul. Dmowskiego – schody i chodnik	99 998,61	15.04-28.05.2016	Eko-Ogród
75/DDT/2016	10.06.2016	ciąg pieszy od ul. Witosa w kierunku Armii Krajowej	78 575,13	10.06-8.07.2016	Drogród
80/DDT/2016	17.06.2016	ul. Boczna – ciąg pieszy	32 865,60	17.06-29.07.2016	Infra-Kom
108/DDT/2016	5.08.2016	ciąg pieszo-rowerowy przy Potoku Wilkowyjskim	49 802,70	05.08-15.09.2016	Infra-Kom
133/DDT/2016	28.09.2016	ul. Mąkołowska	79 950,00	28.09-30.11.2016	Infra-Kom
187/DDT/2016	**1.12.2016**	**Remont odcinków chodnika przy ul. Elfów i Modrzewskiego oraz naprawy cząstkowe chodników na terenie miasta**	**89 726,13**	**1.12-28.12.2016**	**Eko-Ogród**
Razem			**935 300,00**		

Ww. umowy, a w szczególności umowa nr **187/DDT/2016** z dnia 1.12.2016 r. wskazuje na niedołożeniu należytej staranności przy planowaniu i szacowaniu wartości zamówienia na remonty i remonty cząstkowe chodników, ścieżek rowerowych, jezdni i zjazdów na terenie miasta Tychy w 2016 r.

Remonty nawierzchni bitumicznych dróg i ulic na terenie miasta Tychy w 2015 r.

Zamówienia udzielono w drodze przetargu nieograniczonego na podstawie wniosku o wszczęcie postępowania, w którym określono wartość szacunkową zamówienia na kwotę 1 216 339,12 zł netto, w tym wartość zamówienia podstawowego stanowiła kwotę 810 892,75 zł, a wartość zamówienia uzupełniającego 50% tj. 405 446,37 zł. **Jednostka w celu potwierdzenia spełniania warunku sytuacji ekonomicznej i finansowej wymagała wykazania:**

- **zdolności kredytowej lub dysponowania środkami finansowymi w wysokości, co najmniej 1 000 000 zł,**
- **posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia na kwotę co najmniej 1 000 000 zł.**

Wartość zamówienia podstawowego opiewała na kwotę 997 398,08 zł przy czym w umowie, ze względu na jej zakres przedmiotowy, przewidziano rozliczenie na podstawie faktur częściowych i faktyczna realizacja umowy nastąpiła w trzech transzach. Wobec powyższego żądanie przez jednostkę spełnienia wymogu w zakresie wiarygodności ekonomicznej poprzez określenie progu finansowego na poziomie co najmniej 1 000 000 zł jest warunkiem zbyt wygórowanym, czym naruszono art. 7 ust. 1 i art. 22 ust. 1 i 4 ustawy pzp. Zgodnie z treścią art. 7 ust 1 pzp zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz zgodnie z zasadami proporcjonalności i przejrzystości. Zasada proporcjonalności oznacza, że zamawiający powinien użyć jedynie takich środków, które są niezbędne dla osiągnięcia konkretnego celu. Celem określenia warunków udziału w postępowaniu jest wyłonienie takiego wykonawcy, który jest zdolny do realizacji zamówienia. Sytuacja finansowa wykonawcy powinna pozwolić na sfinansowanie realizacji przedmiotu zamówienia. Proporcjonalność oznacza zatem takie ukształtowanie warunku, które z jednej strony pozwoli na wybór wiarygodnego wykonawcy, z drugiej jednak nie doprowadzi do ograniczenia konkurencji. Wysokość żądania zależy od przedmiotu zamówienia, sposobu jego realizacji oraz warunków płatności. Mniejszą zdolność finansową musi mieć wykonawca realizujący zamówienie finansowane w częściach (płatności częściowe), większą natomiast jeśli w takim samym postępowaniu zamawiający przewidział tylko jedną płatność na zakończenie realizacji zamówienia.

W powyższym przypadku mamy do czynienia z niewłaściwym stosowaniem kryteriów oceny właściwości wykonawcy, w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.

W dniu 11.06.2015 r. wpłynęła tylko jedna oferta tj. firmy Bio-Ekos Sp. z o.o. na kwotę 804 985 zł netto. Wykonawca spełniał warunki udziału w postępowaniu, a oferta była ważna, nie podlegała odrzuceniu. Oferta w kryterium oceny ofert (cena – waga 95%, okres rękojmi- waga 5%) otrzymała łącznie 100 pkt w tym 95 pkt za cenę i 5 pkt za 36 m-czny okres rękojmi. W wyniku przeprowadzonego postępowania, z dochowaniem obowiązków ustawowych w zakresie ogłoszeń, terminów, oświadczeń, pisemności postępowania oraz obowiązków regulaminowych, w dniu 17.06.2015 r. zawarto umowę nr 72/DDT/2015 na remont nawierzchni

bitumicznych dróg i ulic na terenie miasta Tychy w 2015 r. z firmą Bio-Ekos Sp. z o.o. na kwotę 990 131,55 zł brutto, z terminem realizacji do 31.12.2015 r.

Kontroli poddano realizację umowy, która zgodnie z przedłożonymi kosztorysami powykonawczymi i fakturami przedstawia się następująco:

- faktura nr 165/07/2015 r. z dnia 22.07.2015 r. na kwotę 739 303,69 zł, wystawiona po sporządzeniu protokołu odbioru robót i kosztorysów powykonawczych z dnia 22.07.2015 r. dotyczących remontu ul. Damrota na kwotę brutto 254 967,24 zł, al. Bielskiej na kwotę 237 330,60 zł brutto, ul. Edukacji na kwotę 237 330,60 zł brutto,
- faktura nr 19/08/2015 z dnia 7.08.2015 r. na kwotę 144 922,35 zł, wystawiona w oparciu o całościowy protokół powykonawczy z dnia 7.08.2015 r. i obmiar robót remontowych na ul. Zaręby i Armii Krajowej,
- faktura nr 133/08/2015 z dnia 25.08.2015 r. na kwotę 105 801,44 zł dotycząca zgodnie z kosztorysem powykonawczym remontu ul. Przemysłowej.

Wobec zrealizowania wartości ww. umowy już po dwóch miesiącach jednostka udzieliła dotychczasowemu wykonawcy, po przeprowadzonych negocjacjach, zamówień uzupełniających na remonty nawierzchni bitumicznych na podstawie umów:

- nr 113/DDT/2015 z dnia 1.09.2015 r. na kwotę 300 043,13 zł brutto. Zapłaty za wykonane roboty dotyczące remontu ul. Begonii, **Poziomkowej,** Katowickiej, Żwakowskiej, Przemysłowej, Bibliotecznej dokonano na podstawie obmiaru i faktury nr 278/09/2015 z dnia 30.09.2015 r. na kwotę 243 715,53 zł netto, tj. 299 770,10 brutto,
- nr 132/DDT/2015 z dnia 22.10.2015 r. na kwotę brutto 198 654,84 zł brutto. Umowę rozliczono następującymi fakturami:

– nr 181/10/2015 z dnia 29.10.2015 r. na kwotę 104 388,53 zł brutto na podstawie **protokołu odbioru robót wykonanych w okresie od września do października, podczas gdy umowę podpisano 22.10.2015 r.** oraz całościowego kosztorysu powykonawczego i przedmiaru robót na remont ul. Mysłowickiej i **ul. Poziomkowej**. **Zgodnie z poprzednią umową nr 113/DDT/2015 z dnia 1.09.2015 r. remont na ul. Poziomkowej w zakresie ułożenia nawierzchni bitumicznej został odebrany, tymczasem zgodnie z obmiarem robót z września (data zatwierdzenia 29.10.2015 r.) na podstawie umowy z 22.10.2015 r. dokonuje się zapłaty na łączną kwotę 6 115 zł netto za ułożenie 21 mb krawężników betonowych, wysokościową regulację urządzeń obcych również na ul. Poziomkowej,**

– nr 243/11/2015 z dnia 30.11.2015 r. na kwotę 94 262,77 zł brutto na podstawie przedmiaru robót i kosztorysu powykonawczego z remontu Placu Wolności.

Zamówienia udzielane były każdorazowo na wniosek o wszczęcie postępowania, w którym określano wartość szacunkową na podstawie kosztorysu inwestorskiego w związku z protokołem konieczności. Nie stwierdzono uchybień w zakresie ogłoszeń, terminów, oświadczeń, pisemności postępowania.

Zamówienie publiczne na Przebudowę chodnika przy al. Niepodległości – strona północna (od Urzędu Miasta do ul. Wyszyńskiego)

Wykonawcę robót wyłoniono z zastosowaniem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego. Kontroli poddano całość dokumentacji przetargowej znajdującej się u Zamawiającego oraz umieszczoną na stronie Biuletynu Zamówień Publicznych, w oparciu o które stwierdzono, iż koszt zadania inwestycyjnego oszacowano w dniu 11.04.2016 r. na kwotę 1 438 327,22 zł (wartość netto) na podstawie kosztorysu inwestorskiego tj. w sposób zgodny z art. 33 ust. 1 pzp, w podziale na trzy etapy:

Etap	Wyszczególnienie robót	Kosztorys z dnia:	Koszt netto	Koszt brutto	Plan finansowy
1.	Chodnik ul. Fitelberga do ul. Wyszyńskiego + zieleń	3.12.2015	1 037 581,15	1 261 711,40	1 500 000
2.	Chodnik od UM do ul. Fitelberga+zieleń	3.12.2015	258 758,95	306 065,61	
3.	SDK Tęcza + zieleń	**29.01.2015**	142 037,12	154 025,75	
	Razem:		**1 438 377,22**	**1 721 802,76**	**1 500 000**

Do wyliczenia kosztu inwestycji, w zależności od zakresu prac, zastosowano stawkę podatku Vat w wysokości 8 % oraz 23 %. **Zauważa się, iż sporządzenie kosztorysu na trzeci etap w dniu 29.01.2015 r. nastąpiło niezgodnie z art. 35 ust. 1 pzp, wskazującym, iż ustalenia wartości zamówienia na roboty budowlane dokonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia (tj. 11.04.2016 r.).** Wartość szacunkową zamówienia ustalono w kwocie 1 725 992,66 zł (netto) tj. wartość zamówienia podstawowego – 1 438 327,22 zł oraz wartość 20 % robót dodatkowych z umowy – 287 665,44 zł.

Kontrola SIWZ wykazała rozbieżność w zakresie wskazanego okresu rękojmi w pkt 2 SIWZ umieszonego w formie skanu dokumentu na stronie internetowej, a w pkt 2 SIWZ udostępnionego w siedzibie Zamawiającego. W pkt 2 SIWZ umieszczonym na stronie internetowej zapisano, iż wymagany minimalny termin rękojmi to 5 lat licząc od daty odbioru końcowego robót, natomiast w przedstawionym do kontroli SIWZ w pkt 2 zapisano, iż termin ten wynosi 24 miesiące. Ponadto w obu dokumentach SIWZ w kryteriach oceny ofert zawartych w pkt 12, podano kryteria: cena – 95 % oraz okres rękojmi – 5%, **przy czym w tym miejscu wskazano, iż wymagany minimalny termin rękojmi – 24 miesiące licząc od dnia zakończenia umowy.** Wskazano również, iż za

zaoferowany okres rękojmi wynoszący 36, 30 oraz 24 miesiące, liczba punktów będzie wynosić odpowiednio 5; 2,5 oraz 0 punktów**.**

W terminie określonym w SIWZ złożono 2 oferty:

1) EKO-OGRÓD Z.F. Konserwacja Terenów Zielonych, Tychy – cena brutto oferty wyniosła 1 702 098,80 zł, okres rękojmi – 3 lata,
2) BIO-EKOS Sp. z o.o, Nowe Chechło – cena brutto oferty wyniosła 1 741 372,75 zł, okres rękojmi – 2 lata.

W dniu 09.05.2016 r. do Działu księgowości przekazano pismo o podanie kwoty jaką obecnie MZUiM może przeznaczyć na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia, gdyż wartość zamówienia przedstawiona w ofercie z najniższą ceną przekroczyła kwotę jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia (1 500 000 zł), którą podał do wiadomości bezpośrednio przed otwarciem ofert. Środki w planie finansowym zastały zabezpieczone przed podpisaniem umowy w kwocie 1 702 100 zł. Zmian w planie dokonano na podstawie uchwały nr XXI/360/16 Rady Miasta Tychy z dnia 19.05.2016 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej miasta Tychy na 2016 r., w której uchwalono zwiększenie o kwotę 200 000 zł omawianego zadania inwestycyjnego oraz Zarządzeniem nr 0050/164/16 Prezydenta Miasta Tychy z dnia 20.05.2016 r., w którym dokonano przesunięcia środków z innego zadania na kwotę 2 100 zł.

Oferta złożona przez BIO-EKOS Sp. z o.o została odrzucona. Powodem odrzucenia oferty było błędne zastosowanie stawki VAT, w przypadku usług korzystających ze stawki uprzywilejowanej w wysokości 8%. W przedstawionej ofercie wykryto również oczywiste omyłki, ale odstąpiono od ich poprawy. Stwierdzono również, iż roboty budowlane wykazane w załączniku nr 4 Wykaz robót budowlanych, nie potwierdzają spełnienia przez wykonawcę warunku udziału w postępowaniu, ale z powodu odrzucenia oferty odstąpiono od wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów.

Oferta firmy EKO-OGRÓD Z.F. otrzymała 100 pkt i w dniu 24.05.2016 r. Dyrektor MZUiM zatwierdził wniosek o rozstrzygnięcie postępowania. W wyniku przeprowadzonego postępowania, z dochowaniem obowiązków ustawowych w zakresie ogłoszeń, terminów, oświadczeń w dniu 01.06.2016 r. zawarto umowę 68/DDT/2016 r. z firmą EKO-OGRÓD Z.F., na kwotę 1 702 098,80 zł, na przebudowę chodnika przy al. Niepodległości – strona północna (od Urzędu Miasta do ul. Wyszyńskiego).

Umowa została zrealizowana w kwocie 1 634 955,74 zł, co wynika z kosztorysów powykonawczych oraz faktur, tj.:

- nr 64/16 z dnia 5.07.2016 r. na kwotę 126 528,23 zł (zapłacono w dniu 12.07.2016 r.),
- nr 76/16 z dnia 1.08.2016 r. na kwotę 319 481,43 zł (zapłacono w dniu 2.08.2016 r.),
- nr 92/16 z dnia 2.09.2016 r. na kwotę 188 017,80 zł (zapłacono w dniu 5.09.2016 r.),

- nr 103/16 z dnia 3.10.2016 r. na kwotę 250 726,03 zł (zapłacono w dniu 4.10.2016 r.),
- nr 118/16 z dnia 2.11.2016 r. na kwotę 323 142,07 zł (zapłacono w dniu 2.11.2016 r.),
- nr 138/2016 z dnia 13.12.2016 r. na kwotę 427 060,18 zł (zapłacono w dniu 14.12.2016 r.).

Do powyższej umowy, zgodnie z art. 144 ust. 1 pkt. 1 pzp, zawarto w dniu 31.08.2016 r. aneks nr 1/2016 zmieniający postanowienia § 3 ust. 1 pkt b i c umowy, polegające na wydłużeniu terminu zakończenia robót budowlano – montażowych do dnia 30.11.2016 r. oraz termin zakończenia pielęgnacji zieleni do dnia 30.11.2016 r. w związku z awarią sieci wodociągowej oraz obfitymi opadami deszczu. Zgodnie z zapisami, zawartymi w § 12 ust 1 lit c i e umowy, **zamawiający przewidział możliwość dokonania zmiany terminu realizacji, odpowiadającej powstałemu opóźnieniu, w przypadku wystąpienia wyjątkowo niepomyślnych warunków atmosferycznych** (wystąpienia intensywnych opadów lub obniżenia temperatury uniemożliwiającej realizację robót objętych umową) oraz wystąpienia siły wyższej, w szczególności: powódź, pożar i inne klęski żywiołowe, zamieszki, strajki, demonstracje, nagłe załamanie warunków atmosferycznych, nagłe przerwy w dostawie energii elektrycznej. **Powyższy zapis umowy oznacza zatem, iż strony mogą ustalić nowy termin realizacji zamówienia, z tym, że maksymalny okres przesunięcia terminu zakończenia przedmiotu umowy powinien być równy okresowi przerwy lub postoju. Omawiana umowa została zawarta od dnia 01.06.2016 r. do dnia 31.08.2016 r. tj. na okres 3 miesięcy, a aneksem nastąpiło wydłużenie okresu realizacji robót o kolejne 3 miesiące tj. do dnia 30.11.2016 r., co podaje w wątpliwość zgodność z ww. zapisami umowy.** Wskazać należy, iż zmiana terminu realizacji przedmiotu zamówienia należy do istotnych zmian warunków umowy, bowiem zaraz obok opisu przedmiotu zamówienia jest jednym z najistotniejszych czynników kształtujących krąg potencjalnych wykonawców mogących skutecznie złożyć ofertę oraz wpływających na poziom oferowanych przez nich cen. Zatem może stanowić o konkurencji, a to w konsekwencji ma wpływ na wynik prowadzonego postępowania w sprawie udzielenia zamówienia. Zmiana polegająca na wydłużeniu okresu wykonania umowy w stosunku 100 % do pierwotnie ustalonego, mogłaby wpłynąć na wynik postępowania w ten sposób, że gdyby potencjalni wykonawcy przed złożeniem oferty wiedzieli, że dysponować będą dłuższym okresem na realizację zamówienia, wówczas mogliby zdecydować się na udział w postępowaniu lub złożyć ofertę z niższą ceną.

Zamówienie publiczne na Przetarg przebudowa ciągu pieszo – rowerowego os. N – O w Tychach

Wykonawcę robót wyłoniono z zastosowaniem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego nr 1/DDT/9/16. W planie finansowym na 2016 r. środki przewidziane na tą inwestycję wynosiły 1 000 000 zł. Wartość zamówienia

oszacowano na kwotę 2 241 605,83 zł netto, uwzględniając w tym: wartość zamówienia podstawowego – 1 318 591,67 zł, wartość 20% zamówień dodatkowych – 263 718,33 zł, wartość 50% zamówień uzupełniających – 659 295, 83 zł.

Do upływu terminu składania ofert wpłynęła 1 oferta na kwotę 1 593 224,89 zł brutto złożona przez konsorcjum firm: EKO-OGRÓD Z.F. Konserwacja Terenów Zielonych oraz AN-EKO [redacted] z Tychów. W związku z faktem, iż cena zawarta w ofercie przewyższała, kwotę jaka została odczytana przed otwarciem ofert tj. 1 000 000 zł brutto, zgodnie z art. 93 ust. 1 pkt 4 pzp komisja zwróciła się do działu księgowości o podanie kwoty, jaką obecnie MZUiM może przeznaczyć na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia. Uchwałą XX/347/16 Rady Miasta Tychy z dnia 28.04.2016 r. środki finansowe na przedmiotową inwestycję zostały zwiększone do kwoty 1 600 000 zł. W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia pkt III.3.2 zamawiający zawarł warunki, jakie musi spełnić oferent polegające na wykazaniu w okresie ostatnich 5 lat wymienionych robót:

1. co najmniej jednej roboty budowlanej polegającej na budowie lub przebudowie ciągu pieszo – rowerowego w technologii kostki brukowej w ilości 4 000 m² i wartości co najmniej 1 500 000 zł brutto, obejmującej również swym zakresem m.in. oświetlenie elektryczne, elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci) oraz wykonanie zieleni, w tym wykonanie trawników w ilości co najmniej **2 500 m²**, sadzeniu rośli ozdobnych, krzewów i drzew w ilości co najmniej 450 szt. oraz pielęgnację wykonanej zieleni przez okres około co najmniej 3 miesięcy.
2. co najmniej jednej roboty budowlanej polegającej na budowie lub przebudowie ścieżki rowerowej o nawierzchni bitumicznej – warstwa wiążąca i ścieralna w kolorze czerwonym w ilości co najmniej **1 400 m²**.

W kosztorysie inwestorskim natomiast określono: wykonanie trawników w ilości **3 723,87 m²**, a wykonanie nawierzchni bitumicznej w ilości **1 707,09 m². Zauważyć tu należy rozbieżność kosztorysu inwestorskiego z wymogami wykazanymi w SIWZ. w zakresie trawników oraz nawierzchni bitumicznej.**

W wyniku przeprowadzonego postępowania w dniu 6.05.2016 r. została podpisana umowa nr 53/DDT/2016 z konsorcjum firm: EKO-OGRÓD Z.F. oraz AN-EKO. Termin rozpoczęcia inwestycji wyznaczono na 6.05.2016 r., termin zakończenia robót budowlanych 29.07.2016 r., natomiast termin zakończenia inwestycji na 14.09.2016 r.

Do ww. umowy zawarto aneksy, skutkujące wydłużeniem terminów zakończenia robót budowlanych i inwestycji, w związku przedłużającymi się robotami prowadzonymi przez RPWiK S.A. oraz TAURON DYSTRYBUCJA S.A., tj. aneks nr:

- 1/2016 z dnia 29.07.2016 r. w którym termin zakończenia robót wydłużono do 14.10.2016 r., a termin zakończenia inwestycji do 30.11.2016 r.,

– 2/2016 z dnia 14.10.2016 r. w którym termin zakończenia robót wydłużono do 15.12.2016 r., a termin zakończenia inwestycji do 20.12.2016 r.

Powyższe oznacza, iż realizację zamówienia przesunięto o kolejne 3 miesiące.

Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie kosztorysowe, określone na podstawie cen jednostkowych i jednostek obmiarowych w kosztorysie ofertowym, w wysokości 1 593 224,89 zł brutto, 1 295 304, 79 zł netto. Wysokość wynagrodzenia maksymalnego z uwzględnieniem robót dodatkowych w wysokości 20% ustalono w wysokości 1 911 869,87 brutto, 1 554 365,75 netto. Końcowym kosztorysem powykonawczym (część 6) załączonym do faktury 145/16 z dnia 21.12.2016 r., zapłaconej w dniu 18.01.2017 r., zakończono inwestycję. Łączne koszty inwestycji w kwocie 1 265 419,70 zł dotyczące niniejszego zamówienia zostały zaksięgowane na koncie 080-2-20334. Pomimo zakończenia inwestycji nie zostały przeksięgowane na środki trwałe na podstawie dowodu OT.

Zamówienie publiczne na Przebudowę chodnika przy al. Niepodległości – od budynku nr 146 do ul. Wyszyńskiego w Tychach

Wykonawcę robót wyłoniono z zastosowaniem przepisów pzp w trybie przetargu nieograniczonego. Wniosek o wszczęcie postępowania złożono w dniu 11.05.2015 r. w którym koszt zadania inwestycyjnego oszacowano, na podstawie kosztorysu inwestorskiego, na kwotę 1 159 996,42 zł, w tym: wartość zamówienia podstawowego – 682 350,83 zł, wartość 20% robót dodatkowych – 136 470,17 zł, wartość 50% robót uzupełniających – 341 175,42 zł. Zauważa się, iż kosztorys inwestorski nie zawiera daty jego sporządzenia, co wywołuje trudność w ocenie zgodności z art. 35 ust. 1 pzp. Specyfikację istotnych warunków zamówienia (SIWZ) opracowano w sposób kompletny, zgodnie z wymogami zawartymi w ustawie pzp, oraz zamieszczono na wskazanej w ogłoszeniu stronie internetowej Zamawiającego oraz w siedzibie MZUiM. W SIWZ wskazano: wymagany termin realizacji zamówienia od dnia podpisania umowy – do dnia 30.10.2015 r., wymagany minimalny termin pielęgnacji wykonanej zieleni – do dnia 15.11.2015 r. oraz wymagany termin rękojmi – 5 lat licząc od daty odbioru końcowego robót. Kryteria oceny ofert wskazane w SIWZ to: cena – 95% oraz termin pielęgnacji zieleni – 5%. Nadmieniono, iż kryterium „termin pielęgnacji zieleni" będzie rozpatrywany na podstawie długości terminu pielęgnacji wykonanej zieleni zadeklarowanego przez Wykonawcę w pkt. 4 formularza „Oferta wykonawcy", wskazując termin do dnia 15.11.2015 roku jako najkrótszy możliwy termin pielęgnacji zieleni, uwzględniony do oceny ofert. Liczba punktów wskazana w tym kryterium wynosiła za zaoferowany termin pielęgnacji zieleni: do dnia 31.12.2015 r. – 5,0 pkt, do dnia 30.11.2015 r. – 2,5 pkt, do dnia 15.11.2015 r. – 0 pkt.

W terminie określonym w SIWZ do jednostki wpłynęły 3 oferty:

1) PAMAR [redacted] – cena brutto oferty – 783 502,05 zł, okres rękojmi – 5 lat,
2) KLIMA SYSTEM FILTRY Sp. z o.o – cena brutto oferty – 930 930,97 zł, okres rękojmi – 5 lat,
3) EKO-OGRÓD Z.F. Konserwacja Terenów Zielonych – cena brutto oferty 968 777,98 zł, okres rękojmi – 5 lat.

Złożone oferty przedstawiały termin realizacji umowy – od dnia podpisania umowy – do dnia 30.10.2015 r. Kwota jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia wynosiła 993 750,46 zł brutto. W protokole z posiedzenia komisji przetargowej z dnia 01.06.2015 r. zawnioskowano o wykluczenie z niniejszego postępowania wykonawcę PAMAR [redacted] oraz wykonawcę KLIMA SYSTEM FILTRY Sp. z o.o. Jako podstawę prawną wykluczenia wskazano: niewniesienie przez wskazanych wykonawców wadium (art. 24 ust. 2 pkt 2 pzp), a oferty odrzucono. Dokonując badania oferty nr 3 komisja przetargowa stwierdziła, brak w załączniku nr 5 – Wykaz osób, co najmniej jednej osoby nadzorującej prace pielęgnacji zieleni. Na wezwanie Zamawiającego z dnia 1.06.2015 r. dokonane na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy pzp Wykonawca nr 3 złożył brakujące w ofercie dokumenty w wyznaczonym terminie. Jako najkorzystniejszą ofertę wybrano ofertę EKO-OGRÓD tj. ofertę z najniższą ceną, a wartość zamówienia przedstawiona w wybranej ofercie nie przekroczyła kwoty jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Zadeklarowany w ofercie termin pielęgnacji zieleni wynosił do dnia 31.12.2015 r. W wyniku przeprowadzonego postępowania, z dochowaniem obowiązków ustawowych w zakresie ogłoszeń, terminów, oświadczeń, pisemności postępowania, w dniu 19.06.2015 r. została zawarta umowa nr 69/DDT/2015. Wykonawca przed zawarciem umowy wpłacił zabezpieczenie należytego wykonania umowy w ustalonej w SIWZ wysokości, a następnie dokonał zmiany formy zabezpieczenia na polisę ubezpieczeniową z dnia 23.06.2015 r., co zostało udokumentowane.

Umowa została zrealizowana w kwocie 968 770,25 zł, co wynika z kosztorysów powykonawczych oraz faktur tj.:

- nr 61/15 z dnia 2.08.2015 r. na kwotę 203 398,70 zł (zapłacono w dniu 27.08.2015 r.),
- nr 68/15 z dnia 2.09.2015 r. na kwotę 218 730,90 zł (zapłacono w dniu 28.09.2015 r.),
- nr 79/15 z dnia 2.10.2015 r. na kwotę 214 833,09 zł (zapłacono w dniu 28.10.2015 r.),
- nr 97/15 z dnia 3.11.2015 r. na kwotę 322 408,32 zł (zapłacono w dniu 3.12.2015 r.),
- nr 108/15 z dnia 2.12.2015 r. na kwotę 9 399,24 zł (zapłacono w dniu 16.12.2015 r.),

Zwraca się uwagę na fakt, iż w umowie zawarto dwa terminy wykonania przedmiotu umowy tj.: termin zakończenia robót do dnia 30.10.2015 r. oraz termin pielęgnacji zieleni do dnia 31.12.2015 r. Z faktur oraz protokołów odbioru robót wynika, iż nasadzenia roślinności miały miejsce w październiku 2015 r., a ostatnia faktura nr 108/15 z dnia 2.12.2015 r. na kwotę

9 399,24 zł, zapłacona została w dniu 16.12.2015 r. Zgodnie z kosztorysami powykonawczymi była to jedyna faktura obejmująca zapłatę za pielęgnację drzew, krzewów, bylin oraz koszenie i podlewanie trawników. **Zatem wątpliwość budzi fakt czy wykonawca wykonał w grudniu 2016 r. prace związane z utrzymaniem zieleni, za co otrzymał zapłatę już 16.12.2015 r. oraz czy w tym zakresie zamawiający dokonał kontroli wykonanych prac.**

W trzech przedstawionych powyżej postępowaniach o udzielenie zamówienia, tj.:

1. Przebudowa chodnika przy al. Niepodległości – strona północna (od Urzędu Miasta do ul. Wyszyńskiego),
2. Przebudowa ciągu pieszo – rowerowego os. N – O w Tychach,
3. Przebudowa chodnika przy al. Niepodległości – od budynku nr 146 do ul. Wyszyńskiego w Tychach

w SIWZ w pkt. Opis sposobu obliczania ceny, zawarto zapis, **iż „stawka podatku VAT dla robót będących przedmiotem zamówienia – wg obowiązujących przepisów".** Nadmienić należy, iż stawka obowiązująca dla robót budowlanych zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług wynosi 23%, a dla robót związanych z utrzymaniem zieleni wynosi 8%. W pierwszym z omawianych przykładów kosztorys inwestorski został opracowany przy użyciu stawki 23% dla robót budowlanych oraz preferencyjnej stawki 8% dla robót związanych urządzeniem zieleni tj. zakładaniem trawników, nasadzaniem drzew, krzewów, bylin, pielęgnacją trawników. W pierwszym postępowaniu jedna z ofert zawierała cenę wyliczoną w oparciu o stawkę tylko 23% i w konsekwencji została odrzucona. Natomiast w drugim postępowaniu kosztorys inwestorski oszacowano przy użyciu tylko stawki 23 % dla wszystkich robót budowlanych w tym dla robót związanych z urządzeniem zieleni, a oferta złożona w tym postępowaniu zawierała cenę obliczoną przy zastosowaniu tej samej stawki tj. 23% dla wszystkich robót i została uznana za ważną. **Zauważa się brak jednolitego podejścia zamawiającego do oceny ofert przy wskazaniu takiego samego sposobu obliczenia ceny. Mając na uwadze rożne interpretacje podatkowe w zakresie stosowania stawek podatku VAT oraz dwojakie zachowanie samego zamawiającego w kwestii zastosowania stawki podatku VAT do robót związanych z urządzeniem zieleni, zasadnym wydaje się wskazanie potencjalnemu wykonawcy przyjętego stanowiska zamawiającego w tej kwestii. Tym bardziej kontrolujące nie znajdują uzasadnienia w zachowaniu zamawiającego, gdyż w trzecim ww. postępowaniu o udzielenie zamówienia zastosowano również dwie różne stawki VAT. Zauważa się, iż stosunek procentowy**

ceny robót dotyczących zieleni do ogólnej wartości zamówienia według kosztorysów inwestorskich przedstawia się następująco:

Postępowanie o zamówienie publiczne	Koszt zadania (wartość netto)	Zieleń (wartość netto)	Stosunek procentowy
Przebudowa chodnika przy al. Niepodległości – strona północna (od Urzędu Miasta do ul. Wyszyńskiego)	1 438 327,22	333 105,30	**23,16 %**
Przebudowa ciągu pieszo – rowerowego os. N – O w Tychach,	1 318 591,67	40 420,89	**3,06 %**
Przebudowa chodnika przy al. Niepodległości – od budynku nr 146 do ul. Wyszyńskiego w Tychach	682 350,83	34 667,38	**5,1 %**

Weryfikacja udzielania zamówień do 30 000 euro

Obowiązujący w jednostce Regulamin udzielania zamówień do 30 000 euro wyraźnie wskazuje, iż ma zastosowanie dla zamówień, których wartość szacunkowa, obliczona zgodnie z art. 32-35 ustawy pzp, nie przekracza w skali roku 30 000 euro. W § 2 wskazano, iż wyboru wykonawcy w procedurze konkurencyjnej należy dokonać przy zamówieniu od kwoty 20 000 zł. W regulaminie **procedurę konkurencyjną zdefiniowano jako „*analizę rynku, porównanie cen, składanie zapytań ofertowych. Wówczas zamówienia można dokonać wybierając spośród ofert cenowych złożonych pisemnie, faksem lub pocztą elektroniczną w liczbie nie mniejszej niż dwie oferty.* ***Z czynności o udzieleniu zamówienia sporządza się protokół negocjacji wartości zlecenia. Załącznikami do protokołu są oferty złożone przez wykonawców, zaproszenia do złożenia ofert, korespondencja z wykonawcami, zawarta umowa”. Tymczasem pismem Prezydenta Miasta Tychy z dnia 17.01.2014 r., jednostka została zobligowana do dostosowania obowiązujących unormowań wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych, stanowiących równowartość od 6 000 zł do wartości określonej w art. 4 ust 8 ustawy pzp, do założeń oraz schematu czynności i obiegu dokumentów opracowanych przez Wydział Zamówień Publicznych tut. Urzędu. Procedury określone w obowiązującym w jednostce Regulaminie nie są zgodne z wytycznymi zawartymi w ww. piśmie tj. m.in. w zakresie.:**

- **ustalenia wartości szacunkowej w formie pisemnej,**
- **przekazania kierownikowi do zatwierdzenia wniosku o wszczęcie postępowania wraz z ogłoszeniem o zamówieniu,**
- **zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu na stronie internetowej zamawiającego (BIP),**
- **ogłoszenia wyników postępowania w trybie właściwym dla ogłoszenia o zamówieniu,**
- **przygotowania i przeprowadzenia postępowania w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.**

W opinii kontrolujących uregulowania obowiązujące w jednostce dotyczące wydatków w przedziale od 20 000 zł do 30 000 euro nie stanowią narzędzia zapewniającego stosowania zasady konkurencyjności postępowania, która w konsekwencji stwarza możliwość racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, w tym zasady wydatkowania środków publicznych w sposób celowy i oszczędny.

Remont ul. Wałowej

W dokumentacji znajdował się tylko przedmiar robót, zapytanie ofertowe skierowane do trzech firm wraz z przedmiarem robót i wzorem umowy. W dniu 30.03.2015 r. w odpowiedzi na zapytanie wpłynęły trzy oferty firmy: BIO-EKOS – 164 900 zł brutto, Infra-Kom – 159 890 zł brutto, Eko-Ogród – 147 091,81 zł brutto (netto 119 586,84). **W przedłożonej do kontroli dokumentacji brakowało protokołu z czynności udzielenia zamówienia, a w szczególności oszacowania wartości zamówienia.** Zamówienia udzielono oferentowi, który złożył ofertę z najniższą ceną **(tylko ta oferta nie przekraczała progu bagatelności tj. 30 000 euro)** i w dniu 1.04.2015 r. podpisano umowę nr 26/DDT/2015 ze [redacted] na remont ul. Wałowej. W umowie określono 5 letni okres gwarancji równy okresowi rękojmi. Na podstawie protokołu odbioru robót z dnia 10.04.2015 r. i faktury nr 20/2015 z dnia 10.04.2015 r. dokonano zapłaty w dniu 5.05.2015 r. za przedmiotowe zadanie w wysokości 147 091,81 zł.

Remont chodnika przy ul. Głównej

W dokumentacji znajdował się również tylko przedmiar robót (brak podpisu osoby go sporządzającej). Z dokumentacji wynika, iż zapytanie ofertowe skierowano do trzech firm. W dniu **30.10.2015** r. wpłynęły trzy oferty złożone przez: Drokan-2 na kwotę 94 633,54 zł brutto, Infra-Kom na kwotę 92 947,78 zł brutto, AKBUD na kwotę 94 406,85 zł. Na ofercie złożonej przez Infa-Kom odnotowano: „negocjacje z dnia **26.10.2016 r.** brutto 92 000 zł" Przedmiotowe zadanie dotyczyło budżetu partycypacyjnego, w którym przewidziano środki w wysokości 92 000 zł. **W przedłożonej dokumentacji brakowało oszacowania wartości zamówienia oraz protokołu z postępowania.** W dniu 30.10.2015 r. podpisano umowę nr 137/DDT/2015 z [redacted] prowadzącym firmę Infa-Kom na remont chodnika przy ul. Głównej, z okresem rękojmi 5 lat od daty odbioru końcowego. Zapłaty za wykonane roboty dokonano na podstawie protokołu odbioru robót z dnia 14.12.2015 r. i faktury nr 197/12/2015 z dnia 14.12.2015 r.

Remont ul. Rymarskiej

Zgodnie z kosztorysem inwestorskim z dnia 16.03.2016 r. wartość zamówienia została oszacowana na kwotę 125 210 zł. Zapytanie ofertowe skierowano w dniu 30.03.2016 r.

drogą mailową do czterech wykonawców. W dniu 31.03.2016 r. wpłynęły oferty firm: „PUH Remtor [redacted]" – 130 885 zł, Drogin Zakład Budowy Dróg i Kanalizacji [redacted] – 145 172 netto, Drokan-2 – 122 952 zł, WPRD Katowice 126 303 zł. Zgodnie z notatką służbową z postępowania w sprawie udzielenia zamówienia na remont ul. Rymarskiej oferta „Drokan-2" została wybrana ze względu na zaoferowaną najkorzystniejszą cenę. Zamówienie zlecono w związku ze skargami mieszkańców, utrudnieniami w dojeździe komunikacji miejskiej oraz bezpieczeństwem uczestników ruchu drogowego. W dniu 4.04.2016 r. podpisano umowę nr 38/DDT/2016 z firmą Drokan-2 **na wykonanie przedmiotowego zadania określając 12 m-czny okres rękojmi liczony od daty odbioru końcowego.** Zapłata za roboty budowlane w kwocie brutto 151 230,96 zł została dokonana na podstawie protokołu odbioru i faktury nr D-66/2016 z dnia 3.06.2016 r.

Ponadto ustalono, iż w 2016 r. na zakup tonerów i atramentów wydatkowano kwotę 41 386,99 zł, a jednostka nie dokonała oszacowania wartości tego rodzaju wydatków w skali roku i tym samym nie zastosowała ww. regulaminu.

4.5. Opłaty dodatkowe za parkowanie w strefach płatnego parkowania

Zasady poboru przez MZUiM opłat dodatkowych zostały uregulowane w niżej wymienionych uchwałach:

- Uchwała Nr XXX/623/13 Rady Miasta Tychy z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na terenie miasta Tychy oraz ustalenia wysokości opłat za parkowanie pojazdów samochodowych i sposobu pobierania opłat oraz uchwała Nr XXXV/726/13 z dnia 31 października 2013 r.,
- Uchwała nr XIV/219/15 Rady Miasta Tychy z dnia 24 września 2015 r. w sprawie ustalenia stref płatnego parkowania na terenie miasta Tychy oraz ustalenia wysokości opłat za parkowanie pojazdów samochodowych i sposobu pobierania opłat w strefach płatnego parkowania oraz Uchwała nr XXIV/427/16 Rady Miasta Tychy z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XIV/219/15 Rady Miasta Tychy z dnia 24 września 2015 r.

Miejski Zarząd Ulic i Mostów upoważniony jest do kontroli uiszczania opłat za postój pojazdów samochodowych w strefach płatnego parkowania. Kontroli uiszczania opłat za postój pojazdów samochodowych w strefach płatnego parkowania dokonują kontrolerzy, a uprzednio inkasenci, poprzez sprawdzanie wnoszenia opłat za czas postoju pojazdów samochodowych oraz sprawdzanie kart abonamentowych. W razie stwierdzenia nie uiszczenia opłaty, kontrolerzy (inkasenci) dokumentują brak opłaty poprzez sporządzenie w dwóch egzemplarzach wezwania do **zapłaty opłaty dodatkowej w wysokości 50,00 zł** i umieszczenie jednego egzemplarza wezwania za wycieraczką pojazdu samochodowego, którego kierowca nie uiścił opłaty lub w innym odpowiednim miejscu. Na mocy uchwały z 2013 r. po otrzymaniu wezwania, parkujący miał możliwość uniknięcia obowiązku zapłaty

opłaty dodatkowej poprzez uiszczenie opłaty parkingowej u inkasenta przed opuszczeniem parkingu lub w terminie 14 dni od daty wystawienia wezwania – w siedzibie MZUiM w Tychach, u dowolnego inkasenta parkingowego lub przelewem na rachunek bankowy MZUiM w Tychach. Obecnie zgodnie z uchwałą z 2015 r. z chwilą otrzymania wezwania do uiszczenia opłaty dodatkowej, kierujący pojazdem ma możliwość uiścić ją w następującej wysokości:

a) 25,00 zł, jeżeli opłata dodatkowa zostanie wniesiona w ciągu 7 dni od dnia nieuiszczenia opłaty, przelewem na rachunek bankowy MZUiM lub w siedzibie MZUiM w Tychach. W przypadku uregulowania opłaty dodatkowej za postój przelewem należy podać datę postoju, numer rejestracyjny pojazdu samochodowego lub wezwania.
b) 50,00 zł, jeżeli opłata dodatkowa zostanie wniesiona po terminie określonym powyżej.

Do dochodzenia należności z tytułu nieuiszczonych opłat, o których mowa w powyższych uchwałach mają zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zgodnie z zestawie obrotów i sald należności i zrealizowane dochody z tytułu opłaty dodatkowej wynosiły:

Klasyfikacja dochodu	kwota dochodu zrealizowanego w 2015 r.	należności w 2016 r.	kwota dochodu zrealizowanego w 2016 r.
§ 0570 wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	103 773,18	488 165,26	267 412,74
§ 0580 wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	11 762,30	42 271,44	17 925,23
Razem	**115 535,48**	**530 436,70**	**285 337,97**

W 2015 r. konto 221 nie było prowadzone do paragrafów klasyfikacji budżetowej, o czym wspomniano już w protokole, zatem kontrolujące nie miały możliwości ustalenia należności do ww. paragrafów. Zgodnie z ww. zestawieniem ściągalność **przypisanych należności z tytułu opłaty dodatkowej stanowi około 54%. Należy jednak zauważyć, że ww. należności nie obrazują w całości należnych budżetowi opłat z tytułu opłaty dodatkowej ponieważ w polityce rachunkowości obowiązującej w jednostce uregulowano:** „Podstawą ustalenia należności z tytułu opłat dodatkowych za parkowanie jest upomnienie wystawione zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.” **Zgodnie z wyjaśnieniami i przedłożonymi dokumentami jednostka ewidencjonuje w arkuszu kalkulacyjnym Excel wezwania do zapłaty opłaty dodatkowej, w którym pracownik prowadzący tę ewidencję odnotowuje: nr wezwania, nr bloczka, datę wystawienia wezwania, oznaczenie parkingu i osoby wystawiającej wezwanie, nr rejestracyjny samochodu i jego markę, a ponadto odnotowuje na podstawie wyciągów bankowych i dowodów KP dokonane wpłaty i ich kwotę**.

W rejestrze znajdują się również uwagi w zakresie formy zapłaty, nr przedłożonego biletu parkingowego, karty identyfikacyjnej itp. Zgodnie z arkuszem kalkulacyjnym za okres od 3.11.2015 r. do końca 2016 r. (po zmianie uchwały) wystawiono 15 671 wezwań. Wezwania przed tym okresem były ewidencjonowane w odrębnych arkuszach kalkulacyjnych. Wystawiane wezwania nie są spersonalizowane (brak wiedzy przez jednostkę o danych osobowych posiadacza pojazdu), posiadają tylko nr rejestracyjny i markę pojazdu.

W toku czynności kontrolnych zwrócono się z pytaniem o sumę niezapłaconych opłat dodatkowych wynikających z ww. ewidencji i procedurę ich dochodzenia. **Jednostka nie ustaliła wartości niezapłaconych opłat z powyższego tytułu wynikających z danych prowadzonych w arkuszu Excel.** W ramach wyjaśnień specjalista ds. rozliczeń inkasentów opisał jak wygląda procedura uzyskania danych z CEPiK-u, t.j: „*Rejestr wezwań powstaje na podstawie zwróconych i wypisanych przez inkasentów parkingowych wezwań do opłaty parkingowej. Na podstawie rejestru wpłat na konto anulowano wezwania, które zostały opłacone w terminie do 14 dnia od daty wpisania. Do centralnej Ewidencji Pojazdów występujemy o uzyskanie danych osobowych właścicieli pojazdów na podstawie nieopłaconych wezwań do uiszczenia opłaty parkingowej. W chwili obecnej wnioski o udostępnienie danych wystawiane są na podstawie rejestru wezwań z 2013 r. Jednorazowo składa się około 80 wniosków, średnio dwa razy w miesiącu, okres oczekiwania na otrzymanie danych z CEPiK-u wynosi około miesiąca. Po otrzymaniu z CEPiK-u danych każdy pojazd sprawdzany jest również w rejestrach wezwań z 2014 i 2015 roku czy nie ma więcej zaległości w opłatach parkingowych i pod każde dane osobowe jest robiony wykaz wystawionych wezwań w poszczególnych latach tj. 2013, 2014, 2015. Na tej podstawie przygotowywany jest do działu księgowości wykaz osób nie płacących za parkingi z prośbą o naliczenie kar. W 2013 roku wypisano 112 997 wezwań z tego 9 712 zarejestrowano, jako wezwania niezapłacone. Za 2 149 wezwania wpłynęła wpłata na konto. Po zmianie Uchwały Rady Miasta w 2015 roku od 3.11.2015 r. do końca 2016 r. wystawiono 15 671 wezwań. W 2016 roku przekazano wykazy w celu naliczenia opłaty dodatkowej na 1 359 numerów rejestracyjnych, a wystawiono na te numery 2 347 wezwań, natomiast w 2017 roku (informacja z 24.02.2017 r.) na 128 numerów rejestracyjnych, a na te numery wystawiono 209 wezwań. W międzyczasie wysłano do CEPiK-u około 320 wniosków”.*

Kontrolujące poprosiły o przedłożenie przykładowego postępowania dochodzenia należności z tytuły opłaty dodatkowej. Z okazanej dokumentacji wynika, iż w dniu **5.12.2014 r.** do działu księgowości przekazano wykaz danych osobowych 30 posiadaczy pojazdów, którzy na wezwanie nie dokonali zapłaty dodatkowej opłaty parkingowej w latach od 2011-2013. W dniu **5.01.2015 r.** dział księgowości wystawił upomnienia. W przypadku braku reakcji

dłużnika na upomnienie np. **upomnienie nr UP/19/2015 z dnia 5.01.2015** r. na kwotę 461,60 zł dotyczące wezwań z dnia od **22.11.2012 r.** do 11.12.2013 r. wystawiany jest tytuł wykonawczy. W niniejszym przypadku **tytuł wykonawczy został wystawiony dopiero w dniu 9.02.2017 r. Mając na uwadze 5 letni okres przedawnienia liczony od końca roku kalendarzowego, w którym opłata powinna zostać uiszczona, dwu - letnia zwłoka jaką zastosowała jednostka w wystawieniu tytułu egzekucyjnego nie stanowi właściwego postępowania w dochodzeniu należności i stwarza ryzyko ich przedawnienia. Ponadto brak unormowań wewnętrznych, w kwestii dochodzenia tych należności określających procedurę postępowania i maksymalne terminy w podejmowanych kolejnych działaniach zmierzających do wyegzekwowania należnej wpłaty, stanowi kolejne ryzyko w ich przedawnieniu. Zgodnie z informacją uzyskaną w trakcie kontroli jednostka do końca 2017 r. nadal będzie podejmowała czynności zmierzające do wyegzekwowania niezapłaconych wezwań wystawionych w 2013 r. Oznacza to, iż na egzekucję wezwań z 2014 r. jednostce pozostaną do okresu przedawnienia tylko dwa lata, a rocznie kieruje do CEPiK-u około 1 920 (160 wniosków miesięcznie 80x2) zapytań o właściciela pojazdu. Zwłoka w wystawianiu upomnień, które zgodnie z polityką rachunkowości są podstawą ujęcia należności w księgach ma duży wpływ na składane sprawozdania budżetowe Rb-27S w zakresie wykazywanych w nich należności. Ponadto ewidencja wezwań (niespersonalizowanych) do dokonania opłaty dodatkowej w arkuszu kalkulacyjnym, niezapewniającym trwałego zapisu, nie stanowi rzetelnego narzędzia do ustalenia należności oraz ułatwiającego i zmniejszającego nakład pracy. Tym samym jednostka nie ma jednej bazy z danymi osobowymi i nr rejestracyjnymi samochodów, co wymusza kilkakrotnie weryfikację czy została dokonana wpłata. W dobie informatyzacji dla uproszczenia pracy i jej zintensyfikowania właściwe wydaje się zastosowanie do systemu odpowiedniego modułu, który stworzyłby bazę z danymi osobowymi i numerami rejestracyjnymi, automatycznie przekazywałby dane do systemu księgowego z tytułu niezapłaconych wezwań i pozwalał z tych danych generować upomnienia.**

4.5. Gospodarka kasowa

Zasady gospodarki kasowej w jednostce zostały określone w Instrukcji kasowej Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach z dnia 2.01.2008 r., która zawiera nieaktualne zapisy, tj. § 2 pkt 5 wskazuje, iż gotówkę stanowiącą utargi parkingowe należy wpłacać za pośrednictwem pracownika nadzorującego pracę parkingowych do banku na rachunek **dochodów własnych**. Wydzielone rachunki dochodów własnych mogły funkcjonować jedynie do dnia 31.12.2010 r., stosownie do postanowień art. 93 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia

2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych. **Zauważa się, iż w Instrukcji kasowej brak jest szczegółowych procedur prowadzenia obrotu gotówkowego w jednostce m.in. brak wskazania, iż jednostka prowadzi odrębne raporty kasowe dotyczące poszczególnych działalności, brak zasad i terminów sporządzania raportów kasowych, brak zasad transportu i przenoszenia środków pieniężnych oraz nie uregulowano procedury udzielania oraz rozliczania zaliczek.**

Jak wynika z ewidencji prowadzonej na koncie 101 *Kasa,* zgodnie ze stroną Wn, obrót gotówkowy w 2015 r. wynosił 582 056,24 zł, a w 2016 r. 543 807,49 zł. Podstawą zapisów w księgach (§ 3 Instrukcji kasowej MZUiM) są następujące dowody księgowo-kasowe,:

- zewnętrzne obce, otrzymane od kontrahentów – faktury VAT, rachunki, pokwitowania uiszczonych opłat – **do których wystawia się dowody KW (Kasa wypłaci),**
- wewnętrzne – KP (Kasa przyjmie), KW (Kasa wypłaci), druki delegacji służbowych, listy płac,
- Raporty kasowe zawierające oryginały dowodów, o których mowa w pkt. 1 i 2.

W jednostce ww. zapis nie jest przestrzegany, gdyż do faktur czy delegacji służbowych oraz wniosków o zaliczkę załączonych pod raport kasowy, na których kwitowano odbiór gotówki, brak jest sporządzonego odrębnego dowodu KW. W opinii kontrolujących, zapis ten nie jest prawidłowy, gdyż ogólną zasadą jest, aby wszystkie operacje gotówkowe miały potwierdzenie w oryginalnych dokumentach, które powinny być ujęte w raportach kasowych jako podstawa wypłaty z kasy. Oznacza to, iż nie ma konieczności wystawiania KW do każdej z tych operacji. Jednakże w zakresie dokumentowania rozchodu gotówki z kasy stwierdzono, że w raportach kasowych jako podstawę wypłaty zawsze wpisywano dowód KW „Kasa wypłaci" z kolejnym numerem, pomimo iż nie był on wystawiany i załączany pod raport kasowy, tj. przykładowo w RK 5/2016 kolejnym operacjom nadano numery: KW/57/2016 – faktura za zakup płyt laminowanych, KW/58/2016 – faktura za zakup żarówki, KW/59/2016 – zwrot wydatku pracownikowi (opłata pocztowa), KW/60/2016/8 – wystawiony dowód wypłaty KW z tyt. wypłaty wynagrodzenia z tyt. umowy zlecenia, KW/61/2016 – wypłata zaliczki na podstawie wniosku. Należy zaznaczyć, że rozchodowymi dowodami kasowymi są źródłowe dowody kasowe (faktury, rachunki, wnioski o zaliczkę, rozliczenia zaliczek, listy wynagrodzeń) i dowody KW „Kasa wypłaci", które są zastępczymi własnymi dowodami wypłaty gotówki i służą do udokumentowania wypłat gotówkowych z kasy w sytuacji, gdy nie mogą być udokumentowane dowodami źródłowymi.

Ponadto zauważa się, iż pod wszystkimi raportami kasowymi dotyczącymi operacji gospodarczych dotyczących wpłat opłaty dodatkowej za nieopłacony postój samochodu na parkingach w strefach płatnego parkowania, brak jest załączonych dokumentów KP „Kasa przyjmie", które są przechowywane przez kasjerkę w bloczkach, a nie jak należy podłączone pod odpowiedni Raport kasowy. **Kontrola Raportów kasowych, za okres od 1 do 30**

września 2016 r., tj. RK nr 17/PARK/2016 oraz RK nr 18/PARK/2016 w zestawieniu z dowodami źródłowymi KP, wykazała niezgodność w RK nr 18/PARK/2016 w pozycji nr 86 gdzie wskazano, iż dotyczy wpłaty w dniu 30.09.2016 r. kwoty 135 zł, od OMEGA-PROJEKT udokumentowanej dowodem nr 1146/16, natomiast z dokumentacji przedstawionej do kontroli wynika, iż dowód KP o tym numerze, wystawiony został 3.10.2016 r. i dotyczy wpłaty w kwocie 75 zł tytułem opłaty za kartę mieszkańca. Powyższe wskazuje na brak należytej kontroli wewnętrznej nad gospodarką pieniężną prowadzoną w jednostce.

Kontrola dokumentacji źródłowej dotyczącej operacji gotówkowych wykazała, iż wypłaty gotówki z kasy do banku dokonuje się na podstawie dokumentu bankowego „wpłata gotówkowa" (w RK nr 3/2016 poz. 22, 23 opisane jako KW 42/2016 i KW 43/2016) zamiast na podstawie faktycznie wystawionego dowodu KW. Pobranie gotówki z banku następuje na podstawie czeku, a następnie prawidłowo zostaje wystawiony dowód KP dokumentujący wpływ gotówki do kasy (np. RK 3/2016 poz. 21) oraz załączone zostaje bankowe potwierdzenie wypłaty – czekiem. Wskazuje się, iż bankowy dowód wpłaty/wypłaty jest dokumentem potwierdzającym przez bank operację gospodarczą wpłaty gotówki do banku bądź wypłaty gotówki z banku, a nie operacją gospodarczą polegającą na wpłacie czy wypłacie gotówki z kasy jednostki.

W raportach kasowych również stwierdzono nieprawidłowy sposób dekretacji należności na koncie 221 np.: księgowanie wpłat do kasy jednostki z tytułu opłaty dodatkowej za nieopłacony postój na parkingu, ujmuje się w księgach zapisem Wn 101 i Ma 760 oraz wpłat za zakup kart mieszkańca dekretuje się Wn 101 i Ma 720, a następnie dodatkowo taką należność księguje się **Wn 221 i Ma 221 (RK nr 17/PA/2016 z dnia 1-16.09.2015 r.). Taka dekretacja nie odzwierciedla żadnej operacji gospodarczej.**

W toku kontroli stwierdzono, iż wszystkie operacje gospodarcze wykazane w raporcie kasowym, sporządzanym za dany okres – najczęściej miesięczny, nie są wprowadzane do ksiąg na bieżąco, gdyż ujmowane są w księgach z datą ostatniej operacji w raporcie kasowym. Uchybia to art. 24 uor zgodnie, z którym ujęcie wpłat i wypłat gotówką następuje w tym samym dniu, w którym zostały dokonane oraz art. 40 ustawy o finansach publicznych gdzie ustalono, iż dochody i wydatki księguje się w terminie ich zapłaty. Przykładowo w ten sposób dekretowane są raporty kasowe:

- nr 1/09/2016 za okres 1-30.09.2016 r., w którym wszystkie operacje tj. wyszczególnione w raporcie kasowym: wpłaty gotówki z parkomatów do banku z dnia 16.09.2016 r., 29.09.2016 r. oraz 30.09.2016 r. ujęto w ewidencji księgowej pod datą 30.09.2016 r.
- nr 18/PA/2016 za okres 16-30.09.2016 r. dokumentujący pobranie wpłat z tytułu opłat dodatkowych, wpłat za karty mieszkańca we wskazanym przedziale czasowym, które

zaksięgowano z dniem 30.09.2016 r.

W jednostce tworzony jest również jeden raport kasowy dokumentujący operacje dotyczące wydatków, dochodów i Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Przykładowo w RK nr 4/2016 za okres 1-30.04.2016 r. ujęto: rozliczenie zaliczek udzielonych pracownikom, wypłaty z tytułu odbytych podróży służbowych, refundację z tytułu zakupu odzieży roboczej, wpłaty z tytułu opłaty dodatkowej za postój bez opłaty w strefie płatnego parkowania, opłaty za zajęcie pasa drogowego, zakup fotela, spłatę pożyczki mieszkaniowej. **Mając na względzie ograniczenie ryzyka przeznaczenia dochodów na poczet wydatków oraz prowadzenie przez jednostkę odrębnych rachunków bankowych, rekomenduje się sporządzanie raportów kasowych oddzielnie dla wydatków, oddzielnie dla dochodów (analogicznie jak subkonto dochodów i subkonto wydatków dla konta 130) oraz oddzielnie dla Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.** Jednakże weryfikacja raportów kasowych sporządzonych za kwiecień (RK nr 4/2016), maj (RK nr 5/2016), czerwiec (RK nr 6/2016) nie stwierdziła uchybień w tym zakresie. Wszystkie wydatki gotówkowe pokryte zostały ze środków pogotowia kasowego, a następnie na koniec miesiąca nastąpiło uzupełnienie pogotowia do określonej kwoty, tj. 3 000 zł. **Zauważa się, iż raporty kasowe za czerwiec 2016 r. zostały ujęte w księgach rachunkowych, jak to wynika z przedstawionego do kontroli dziennika, przez osobę posiadającą w zakresie obowiązków prowadzenie kasy.**

4.6. Gospodarka drukami ścisłego zarachowania

W jednostce obowiązuje Instrukcja w sprawie gospodarki drukami ścisłego zarachowania wprowadzona Zarządzeniem nr 3/2010 Dyrektora MZUiM w Tychach z dnia 01.04.2010 r., która wskazuje, iż w jednostce do druków ścisłego zarachowania zalicza się:

- w dziale parkingów: dowody wpłaty KP, bilety jednorazowe, wezwania do zapłaty opłaty dodatkowej oraz karty abonamentu miesięcznego,
- w dziale księgowości: czeki, dowody wpłaty KP oraz dowody wypłaty KW.

Ewidencję druków ścisłego zarachowania prowadzi się w specjalnie założonych do tego celu księgach druków ścisłego zarachowania, zawierających prawidłowo ponumerowane strony. Kontroli poddano dwie księgi druków ścisłego zarachowania. Jedna z nich prowadzona jest w odniesieniu do druków przekazywanych do działu księgowego, a druga w odniesieniu do druków przekazywanych do działu parkingów. Zgodnie z zarządzeniem w księgach rejestruje się liczbę i numery przyjętych druków ścisłego zarachowania niezwłocznie po ich otrzymaniu, co jednak nie ma zastosowania do kart abonamentowych i kart mieszkańca, w przypadku których, w księdze zapisy sprowadza się wyłącznie do podania ilości przychodowanych i rozchodowanych druków. Przykładowo w dniu 11.01.2016 r. przyjęto na

stan 400 druków kart abonamentowych na podstawie faktury nr 16/01/2016 z dnia 11.01.2016 r., a w dniu 22.02.2016 r. przyjęto na stan 100 kart mieszkańca na podstawie faktury nr 73/02/2016 z dnia 22.02.2016 r., w obu przypadkach nie wpisano w księdze numerów przyjętych druków. W roku 2016 bez wskazania w księdze numerów druków przychodowano oraz przekazano do działu parkingów 760 sztuk kart abonamentowych oraz 260 sztuk tyskich kart mieszkańca.

W obu księgach stwierdzono, iż rozchód druków następuje w tym samym dniu kiedy odnotowuje się ich przychód i są w całości przekazywane do działu w którym są przechowywane. Zauważa się, iż w rubryce „od kogo otrzymano / komu wydano" brak jest wskazania z imienia i nazwiska osoby pobierającej druki, widnieje jedynie wpis „dział księgowości" lub „dział parkingów", oraz parafka osoby pobierającej druki. **Powyższe w znacznym stopniu utrudnia bieżącą kontrolę nad wykorzystaniem druków ścisłego zarachowania.** Ponadto w dziale parkingów po otrzymaniu np. wezwania do zapłaty opłaty dodatkowej za nieopłacony postój samochodu w strefach płatnego parkowania, przekazuje się je kolejnym osobom tj. kontrolerom stref płatnego parkowania. **Fakt ten odnotowywany jest w specjalnym zeszycie, który nie spełnia wymogów księgi druków ścisłego zarachowania.** Przykładowo do działu parkingów w 2015 r. przekazano 103 050 sztuk wezwań, przy czym z księgi druków ścisłego zarachowania nie ma możliwości stwierdzenia kto i kiedy otrzymał druki wezwań z konkretnymi numerami.

Jedynie w księdze służącej ewidencji czeków, dowodów KP i KW, stwierdza się, iż na koniec roku odnotowany jest w niej fakt zdania druków nie zużytych do końca roku budżetowego. Przykładowo jak wynika z księgi na 31.12.2016 r. niewykorzystanych druków KW pozostało 19 sztuk (nr 21-39), a druków KP 13 sztuk (nr 140-153). **Zwraca się jednak uwagę na brak w jednostce szczegółowych procedur związanych z anulowaniem i niszczeniem tych druków ścisłego zarachowania które np. ze względu na numerację wskazującą dany rok nie mogą zostać wykorzystane w następnym roku.**

W trakcie weryfikacji ewidencji w księdze biletów parkingowych jednorazowych stwierdzono, że dokonywano w niej **zamazywania korektorem omyłkowych zapisów** w sposób uniemożliwiający ich odczytanie, co dotyczyło błędnie wpisanych numerów druków, ilości przychodu i rozchodu druków, co § 3 pkt 6 ww. zarządzenia w myśl którego omyłkowy zapis należy przekreślić wpisując właściwe dane, a obok należy umieścić czytelny podpis i datę dokonania tej czynności.

W jednostce nie przeprowadzono kontroli oraz inwentaryzacji druków ścisłego zarachowania zarówno na koniec 2015 r. jak i 2016 r. Wskazuje się również na brak w ww. zarządzeniu unormowania odnoszącego się do obowiązku przeprowadzania inwentaryzacji druków.

4.6. Gospodarka majątkiem trwałym

Zgodnie z polityką rachunkowości środki trwałe w jednostce przyjmuje się od wartości powyżej 3 500 zł ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. W przypadku sprzętu komputerowego dla zachowania lepszej kontroli danego składnika majątku dopuszcza się przyjęcie składnika poniżej 3 500 zł. Wartości niematerialne i prawne zakupione ze środków na wydatki bieżące oraz stanowiące pierwsze wyposażenie nowych obiektów o wartości początkowej niższej od wymienionej w ustawie o podatku dochodowym dla osób prawnych oraz wyposażenie ujmuje się tylko w pozaksięgowej ewidencji ilościowej, spisując w koszty pod datą zakupu.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że jednostka nie prowadzi:

- **konta 013** "Pozostałe środki trwałe" służącego do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, niepodlegających ujęciu na kontach: 011, 014, 016 i 017, wydanych do używania na potrzeby działalności jednostki, które podlegają umorzeniu lub amortyzacji w pełnej wartości w miesiącu wydania do używania,
- **konta 072** - "Umorzenie pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych" służącego do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie jest księgowane w korespondencji z kontem 401.

Powyższe jest niezgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 289 ze zm.).

W toku czynności ustalono, że na koncie 011 zaewidencjonowano tylko trzy zestawy komputerowe poniżej wartości 3 500 zł tj. 3 015,96 zł, 3 498,12 zł i serwer o wartości 2 121,28 zł.

Przedłożona do kontroli księga inwentarzowa, w której ujmowane jest ilościowo wyposażenie, tj. w przypadku jednostki również pozostałe środki trwałe poniżej 3 500 zł, prowadzona jest z podziałem na pomieszczenia, ale bez numerów inwentarzowych, bez daty zaprzychodowania składników i zdjęcia ze stanu.

W toku czynności ustalono ponadto, że **zestawy komputerowe stanowiące środki trwałe, również nie posiadają oznaczeń inwentarzowych.**

Ewidencja środków trwałych i wartości niematerialnych w jednostce prowadzona jest w arkuszu kalkulacyjnym Excel, pomimo, iż jednostka od roku posiada licencję na program komputerowy firmy Rekord do ewidencji majątku trwałego.

Weryfikacji poddano dane wykazane w ewidencji środków trwałych i ewidencji wartości niematerialnych i prawnych, prowadzonych w arkuszu kalkulacyjnym za 2015 r. z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych, nie stwierdzając niezgodności.

Stan majątku zgodnie z przedłożonymi do kontroli zestawieniami obrotów i sald przedstawia się następująco:

Konto - rodzaj środka trwałego	stan na 1.01.2015 r.	zwiększenia	stan na 31.12.2015 r.	zwiększenia/ zmniejszenia	stan na 31.12.2016 r.
011-0 – grunty	1 047 773,39	11 103 590,84	12 151 364,23	1 229 806,45	13 381 170,68
011-1 – budynki i lokale (drogi, ronda)	0,00	43 412 427,00	43 412 427,00	0,00	43 412 427,00
011-2 – obiekty inżynierii lądowej i wodnej	271 078 141,28	157 365 613,31	428 443 754,59	– 640 504,68	427 803 249,91
011- 4 – maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania (komputery, serwery)	247 443,79	50 827,14	298 270,93	0,00	298 270,93
011- 6 – urządzenia techniczne (parkomaty)	39 538,42	3 576 405,54	3 615 943,96	0,00	3 615 943,96
011-7 – środki transportu	63 961,00	0,00	63 961,00	0,00	63 961,00
011-8 – narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie m.in. (witacze, osłony przeciwolśnieniowe)	154 908,54	59 027,89	213 936,43	0,00	213 936,43
Razem 011	272 631 766,42	215 567 891,72	488 199 658,14	589 301,770	488 788 959,91
020 - wartości niematerialne i prawne (parkomaty, samochody)	96 296,66	69 261,00	157 423,90	0,00	157 423,90

W toku czynności kontrolnych na podstawie Dziennika ustalono, iż kwota 640 504,68 zł, zmniejszająca wartość majątku w grupie drugiej, dotyczy wystawionych przez jednostkę dowodów PT związanych z przekazanym kanalizacji deszczowej i oświetlenia ulicznego.

Zgodnie z zapisami na koncie 080 „Środki trwałe w budowie" wydatki inwestycyjne w 2016 r. stanowiły kwotę 18 314 581,90 zł. Konto 080 prowadzone jest analitycznie do poszczególnych inwestycji. **Zgodnie z zapisami konta 080 po stronie MA i zapisami na koncie Wn 011 (wydruk za 2016 r. z dnia 14.02.2017 r.) nie wynika, aby jednostka w 2016 r. przekazała na stan środków trwałych zakończone inwestycje.** Z informacji o wykonaniu przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej oraz wydatków inwestycyjnych poza WPF wynika, iż zakończono i odebrano 27 zadań inwestycyjnych na łączną kwotę 10 957 850,13 zł przykładowo:

- przebudowa ciągu pieszo – rowerowego O-N o wartości 1 269 194,91 zł,
- budowa ul. Fredry o wartości 512 211,36 zł,
- budowa drogi bocznej do ul. Mąkołowskiej nr 154-158 o wartości 273 255,62 zł,

- przebudowa przepustu drogowego w ciągu ul. Borowej o wartości 647 407,96 zł.

Powyższe świadczy o niebieżącym ujmowaniu operacji gospodarczych dotyczących środków trwałych w ewidencji księgowej. Zauważa się, iż data przyjęcia środka trwałego ma wpływ na wartość umorzenia środków trwałych, gdyż zgodnie z polityką rachunkowości odpisów amortyzacyjnych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania.

Zgodnie z polityką rachunkowości spisowi z natury podlegają: gotówka w kasie, czeki obce i weksle obce o terminie realizacji poniżej 3 miesięcy, papiery wartościowe oraz środki trwałe.

Zgodnie z polityką rachunkowości w jednostce inwentaryzację środków trwałych znajdujących się na terenie strzeżonym przeprowadza się co 4 lata. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż nie dopełniono obowiązku wynikającego z art. 26 uor w zakresie inwentaryzacji środków trwałych w drodze spisu z natury. W polityce rachunkowości zapisano ponadto, iż inwentaryzację nieruchomości, która powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiedniego gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości dokonuje się w sposób ciągły za pomocą wyrysów z mapy ewidencyjnej i wypisu z rejestru gruntów dostępnych na stanowisku komputerowym w Dziale administracji drogowej oraz stronie internetowej umtychy.pl/sit. Ponadto dokonuje się metodą ciągłą inwentaryzacji dróg za pomocą satelitarnych map drogowych dostępnych miedzy innymi na stronie internetowej maps.geoportal.gov.pl. Do kontroli przedłożono za 2015 r. analityczną kartotekę obrotów sald do kont 011, 015, 071, 080, 101, 130 S, 135, 139, 202, 221, 222, 223, 225, 229,233, 240, 290, 300, 800, 851, 860, wydruk sporządzony w dniu 31.03.2016 r., stan na koniec okresu „13-ty" 2015, z opisem: „inwentaryzacja metodą weryfikacji z dokumentami". Poniższe salda zweryfikowano z odpowiednimi dokumentami, jako zespół spisowy podpisał się księgowy i zastępca głównego księgowego. Z przedłożonego wydruku nie wynika jednak jaki jest wynik przeprowadzonej inwentaryzacji.

Przepisy art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości stanowią, iż jednostki przeprowadzają na ostatni dzień roku obrotowego inwentaryzację składników aktywów i pasywów. Dotyczy to m.in. inwentaryzacji metodą weryfikacji. Oznacza to, że taką inwentaryzację przeprowadza się na każdy dzień bilansowy.

Ponadto przedłożono do kontroli dokumenty dotyczące inwentaryzacji sald konta 221-1 na dzień 30.11.2015 r., z którego wynika 2 049 sald, w tym po stronie Wn na kwotę 382 990,43 zł i po stronie Ma 116,60 zł. Zgodnie z zestawieniem potwierdzono 16 sald na łączną kwotę 15 403,45 zł (strona Wn) pozostałe salda porównano z odpowiednimi dokumentami.

W zakresie inwentaryzacji w drodze spisu z natury przedłożono jedynie protokoły z inwentaryzacji gotówki, tj.:

- protokół nr 1 z inwentaryzacji gotówki w urządzeniach parkingowych PKP poziom „0" w dniu **30.12.2015 r**., z którego wynika rzeczywisty stan gotówki w kasie 612 zł,
- protokół nr 2 z inwentaryzacji gotówki w urządzeniach parkingowych PKP poziom „1" w dniu **30.12.2015 r**., z którego wynika rzeczywisty stan gotówki w kasie 1 638 zł,
- protokół nr 3 z dnia **30.12.2015 r**. z inwentaryzacji gotówki w urządzeniach parkingowych „lodowisko bok", z którego wynika rzeczywisty stan gotówki w kasie 1 164 zł,
- protokół nr 4 z dnia **30.12.2015 r**. z inwentaryzacji gotówki w urządzeniach parkingowych „lodowisko klatka", z którego wynika rzeczywisty stan gotówki w kasie 708 zł,
- protokół z inwentaryzacji kasy na **31.12.2015 r**., z którego wynika rzeczywisty stan gotówki „0",
- protokół z **31.12.2016** r. z inwentaryzacji gotówki w parkomatach nr 203, 202, 110, 184, 89, 162, 207, 121, 151, 140, 112, 118, 133, 187, 78, 166, 149,156, z którego wynika rzeczywisty stan gotówki w kasie „0" i brak różnic inwentaryzacyjnych,
- protokół nr 1 z dnia **2.01.2017 r**. z inwentaryzacji gotówki w parkomacie na dworcu PKP poziom „0" z którego wynika rzeczywisty stan gotówki 47 zł,
- protokół nr 2 z dnia **2.01.2017 r**. z inwentaryzacji gotówki w parkomacie na dworcu PKP poziom „1" z którego wynika rzeczywisty stan gotówki 1 573,00 zł,
- protokół nr 3 z dnia **2.01.2017 r**. z inwentaryzacji gotówki w parkomacie na dworcu lodowisko – BOK, z którego wynika rzeczywisty stan gotówki 1 054 zł,
- protokół nr 4 w dniu **2.01.2017 r**. z inwentaryzacji gotówki w parkomacie na dworcu lodowisko – klatka, z którego wynika rzeczywisty stan gotówki 341 zł.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości, jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów pieniężnych (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych) drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

Na powyższych ustaleniach protokół zakończono.

Protokół składa się z 61 stron kolejno ponumerowanych i zaparafowanych przez osoby uczestniczące w postępowaniu kontrolnym.

Niniejszy protokół podlega publikacji w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z postanowieniami:

– art. 6 ust. 1 pkt. 4 lit a) tiret drugie z zastrzeżeniem art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które po uprzednim odczytaniu podpisano. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w kontrolowanej jednostce tj. w Miejskim Zarządzie Ulic i Mostów w Tychach.

5. Pouczenie:

Dyrektor kontrolowanej jednostki mgr inż. [redacted] został poinformowany o prawie do złożenia w ciągu 7 dni od daty podpisania niniejszego protokołu dodatkowych wyjaśnień i uwag co do treści protokołu do Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy.

Tychy, dnia 28.04.2017 r.

Protokół podpisały następujące osoby:

Lp.	Imię i nazwisko, Stanowisko	Podpis i pieczątka
1.	[redacted] – Dyrektor Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach	/-/ [redacted]
2.	[redacted] – Główny Księgowy Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach	/-/ [redacted]
3.	[redacted] – Naczelnik Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [redacted]
4.	[redacted] – Inspektor Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [redacted]
5.	[redacted] – Inspektor Wydziału Kontroli Urzędu Miasta Tychy	/-/ [redacted]